

SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE V ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI ŽSK ZA ROK 2011

Základné informácie: a) **Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne**
b) sledované obdobie – rok 2011

OBSAH

I. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. Úlohy a miesto kultúrnej organizácie v národnom systéme kultúrnych organizácií

1.1. Poslanie knižnice a jej funkcie

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne je príspevkovou organizáciou Žilinského samosprávneho kraja a jej základným dokumentom pre činnosť je zriaďovacia listina. Knižnica pri naplňovaní svojich funkcií vychádza zo Zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, koncepčných strategických dokumentov pre rozvoj knihovníctva na Slovensku a má na zreteli princípy, ktoré boli sformulované ako základné tézy vychádzajúce z prijatých medzinárodných knižničných deklarácií. Činnosť knižnice sa riadi internými normatívnymi dokumentmi – organizačnou štruktúrou, knižničným a výpožičným poriadkom, pracovným poriadkom a pod. Operatívne sú plnené úlohy, ktoré jej kladie zriaďovateľ Žilinský samosprávny kraj.

Plnenie funkcie mestskej knižnice

Na základe zriaďovacej listiny plní knižnica funkciu verejnej mestskej knižnice pre mesto Dolný Kubín. V roku 2011 bolo 68,26 % čitateľov z radov občanov mesta. Táto skutočnosť do značnej miery ovplyvňuje plánovanie jednotlivých aktivít knižnice. Oravská knižnica A. Habovštiaka obsahom svojej činnosti, spoluprácou s kultúrnymi, výchovno-vzdelávacími, verejnými a spoločenskými inštitúciami, ako aj občianskymi a záujmovými združeniami pôsobí vo svojom prostredí ako kultúrne, výchovné, informačné a komunitné centrum s rozsiahlym používateľským zázemím. Poskytuje komplexné knižnično-informačné služby všetkým používateľským skupinám – absenčné a prezenčné výpožičky, bibliografické a informačné služby, spracovanie a vydávanie bibliografií, zabezpečovanie medziknižničnej výpožičnej služby, vyhotovovanie rešerší a kópií dokumentov z fondu knižnice. Zabezpečuje slobodný prístup k informáciám a poznatkom šírených na všetkých druhoch nosičov, svojou činnosťou vytvára podmienky pre rovnoprávne uspokojovanie kultúrnych, spoločenských a informačných potrieb a záujmov všetkých používateľov, podporuje celoživotné vzdelávanie a svojimi kultúrno-spoločenskými a výchovnými aktivitami sa osobitne zameriava na vekovú kategóriu detí a mládeže.

Plnenie regionálnej funkcie

V zmysle svojej regionálnej funkcie pôsobí Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne ako koordinačné, vzdelávacie, štatistické a metodické strediskom pre sieť verejných a školských knižníc okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín. Metodická

činnosť a poradenské služby sa okrem oblasti poskytovania služieb sústreďujú vo veľkej miere na pomoc pri automatizácii knižničných procesov a pri podávaní projektov. Svoje regionálne poslanie knižnica plní aj budovaním fondu regionálnych dokumentov a s ním súvisiacej informačnej databázy, ktoré slúžia používateľom celej Oravy.

Plnenie medzinárodných funkcií

Uvedenú funkciu knižnici zriaďovacia listina priamo nevymedzuje, ale v ostatnom čase Oravská knižnica A. Habovštiaka rozvíja značné aktivity v oblasti cezhraničnej spolupráce. Rok 2011 bol rokom intenzívnej spolupráce s Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej a Regionální knihovnou Karviná.

Porovnanie kvantitatívnych a kvalitatívnych výstupov činnosti

Analýzu výstupov a ich podrobné porovnanie predkladáme v časti Odborná činnosť knižníc.

1.2. Plnenie prioritných úloh v roku 2011

Prioritné úlohy vyplývajúce zo zriaďovacej listiny a vytýčené v pláne činnosti pre rok 2010 boli plnené nasledovne:

Udržať úroveň hlavných ukazovateľov v porovnaní s rokom 2010 – t. j. akvizícia dokumentov, počet čitateľov a počet výpožičiek.

Plnenie: V roku 2011 bolo do fondu získaných 2 207 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 17 267,35 €, čo je o 19 knižničných jednotiek a 3 101,27 € menej ako v predchádzajúcom roku, pričom podiel zriaďovateľa na nákup fondu predstavoval v hodnotenom roku sumu 6 682,30 € (v roku 2010 dosiahol sumu 4 136,17 € v roku 2009 sumu 15 580 €), vlastné zdroje predstavovali čiastku 15 € (v roku 2010 to bolo 919,01, v roku 2009 to bolo 1 670 €), hodnota knižných darov bola vo výške 3 856,04 (v roku 2010 mali hodnotu 5 257,74 €, v roku 2009 hodnotu 3 156,56 €), grantové prostriedky na nákup fondu dosiahli úroveň 6 714 € (v roku 2010 dosiahli hodnotu 10 029,70 €, v roku 2009 hodnotu 5 108,78). Nákup knižničného fondu bol poznačený nepriaznivou finančnou situáciou, podiel zriaďovateľa zaznamenal zvýšenie finančných zdrojov o 2 546 € a knižnica získala aj mimorozpočtové zdroje svojou projektovou činnosťou, ale napriek tomu sa nepodarilo v oblasti akvizície nového fondu dosiahnuť úroveň roku 2009. V priamej súvislosti so zníženou mierou nákupu nového fondu, predovšetkým výrazné zníženie ponuky periodík, sa znížil aj počet výpožičiek, predovšetkým prezenčných výpožičiek periodík, čo sa odrazilo aj v celkovom súhrne počtu výpožičiek. V roku 2011 sa v knižnici zaregistrovalo 5 227 používateľov, z toho 1 219 do 15 rokov. Oproti predchádzajúcemu roku sa celkový počet zaregistrovaných používateľov znížil o 197, vo vekovej kategórii do 15 rokov došlo k miernemu zvýšeniu o 5 používateľov. Napriek tomu, že knižnica sa snaží stabilizovať počet používateľov nielen prostredníctvom poskytovania kvalitných štandardných a špeciálnych služieb, ale tiež bezplatným zápisom vybraných kategórií čitateľov, celospoločenský trend poklesu záujmu o čítanie v súčasnej spoločnosti sa prejavil nepriaznivo na počte registrovaných používateľov i počte výpožičiek. Podrobnejšie údaje k ukazovateľom činnosti sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice.

Výstavba a rekonštrukcia budovy

Plnenie: V roku 2009 bol podaný a podporený projekt na prístavbu a rekonštrukciu budovy knižnice do Regionálneho operačného programu s názvom Rozšírenie služieb a odstránenie nevyhovujúcich podmienok pre uchovávanie a prístupenie knižného fondu v OK AH s celkovým rozpočtom 501 404 Eur. V roku 2011 sa uskutočnilo ďalšie verejné obstarávanie na dodávateľa a v rámci prípravy na realizáciu prístavby a rekonštrukcie budovy došlo k vyprázdneniu nízkej budovy, zlúčeniu umenovedného oddelenia a čítarne s beletriou v hlavnej budove, presunutiu časti interiérového vybavenia, duplikátov a multiplikátov

z fondu beletrie do depozitov v prenajatých priestoroch. V súčasnosti prebieha tretie verejné obstarávanie na dodávateľa.

Rozvoj cezhraničných kontaktov

Plnenie: V roku 2011 pokračovalo upevňovanie vzťahov s Miejskou Bibliotekou Publicznou v Limanowej, s ktorou Oravská knižnica A. Habovštiaka realizovala mikroprojekty *Kniha je most k vzájomnému poznávaniu* a *Vzájomné spojenia – história a súčasnosť*. Intenzívne sa rozvíjali i vzťahy s Regionálnou knihovnou Karviná. S českým partnerom sme v uplynulom roku spolupracovali na projekte *Darujme si kúsok historických tradícií*, ktorý sa skončil v apríli a od októbra na projekte *Výpravy za vzájomným kultúrnym poznaním*. Podrobnejšie údaje k aktivitám projektov sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice.

Získavanie mimorozpočtových zdrojov

Plnenie: Oravská knižnica Antona Habovštiaka aktívne pristupuje k získavaniu mimorozpočtových zdrojov na svoje aktivity a nákup knižničných fondov. V roku 2011 sme ako žiadatelia realizovali 4 cezhraničné projekty (viď vyššie). Z dotačnej schémy Ministerstva kultúry boli podporené 4 projekty (inovácia výpočtovej techniky, nákup fondu, podpora kultúrno-výchovnej činnosti a kultúrne poukazy), Nadáciou SPP bol podporený projekt zameraný na regionálnu výchovu. Podrobnejšie údaje o finančnej a obsahovej stránke projektov uvádzame v príslušných častiach správy.

Riešiť výmenu knižničného softvéru LIBRIS

Plnenie: Problematika výmeny knižničného softvéru je aktuálna pre viaceré knižnice Žilinského kraja, osobitne tie, ktoré využívajú v súčasnosti systém Libris – Biblis, ktorého ďalší vývoj i servis je zabezpečovaný len jedným pracovníkom. Situácia bola riešená vypracovaním projektu *Informácie bez hraníc - budovanie informačnej spoločnosti prostredníctvom prepojenia knižnično-informačných systémov*, ktorý bol podporený z Operačného programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013. V roku 2011 sa uskutočnilo verejné obstarávanie na dodávateľa a v regionálnych knižniciach Žilinského kraja sa bude v r. 2012 inštalovať nový spoločný knižnično-informačný systém Clavius.

Realizácia významných celoslovenských a regionálnych aktivít

Plnenie: Oravská knižnica Antona Habovštiaka je dlhoročným spoluorganizátorom celoslovenskej súťaže v umeleckom prednese a tvorbe divadiel poézie *Hviezdoslavov Kubín*, kde každoročne pripravuje sprievodné podujatia a stretnutia so spisovateľmi.

Aktívne sme sa zapojili do celoslovenských podujatí, kampaní a ankiet na podporu čítania (*Čítame s Osmijankom – Pridaj sa aj ty!*, *Zlatá rybka - Detská kniha roka*, maratón čítania – *Čítajme si, Noc s Andersenom*) a výtvarných súťaží (*Kto je kto? - Deň ľudovej rozprávky*, *Naj lesná kniha*).

Knižnica je organizátorom súťaže *Kniha Oravy*, v ktorej verejnou prostredníctvom ankety vyberá najzaujímavejšiu knižnú publikáciu s regionálnou tematikou, v spolupráci s týždenníkom *My Oravské noviny* sme usporiadali *8. ročník regionálnej súťaže školských časopisov základných škôl Najlepší školský časopis 2011*.

Podrobnejšie údaje o aktivitách uvádzame v príslušných častiach správy.

Rozvíjať aktivity v oblasti kultúrno-výchovnej a komunitnej činnosti

Plnenie: Knižnica v roku 2011 realizovala 864 podujatí pre všetky vekové kategórie návštevníkov, s osobitným dôrazom na deti a mládež so zámerom motivovať ich k čítaniu, ako jednej z dôležitých podmienok celkového osobnostného rozvoja. Viacerými podujatiami sme si pripomenuli výročia významných osobností a udalostí. Vďaka podporeným projektom

sme mohli účastníkom sprostredkovať stretnutia s renomovanými autormi kníh. Podrobnejšie údaje uvádzame v príslušných častiach správy.

Skvalitňovať služby znevýhodneným používateľom a seniorom

Plnenie:

V sledovanom období sme sa vo väčšom rozsahu zamerali aj na aktivity pre znevýhodnené skupiny používateľov a seniorov. Okrem donáškovej výpožičnej služby sme realizovali tematické podujatia a besedy so zaujímavými osobnosťami pre členov Klubu dôchodcov, klientov Zariadenia pre seniorov a DSS. Dlhodobo knižnica spolupracuje so Spojenou školou – Špeciálnou ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím a Domovom sociálnych služieb pre deti a dospelých v Dolnom Kubíne. Podrobnejšie údaje sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice.

Organizácia príležitostného podujatia k 60. výročiu založenia knižnice

Plnenie:

Knižnica si v roku 2011 pripomenula 60. výročie svojho založenia celoročnou výstavou fotografií a písomných dokumentov, zverejnením spomienok bývalých zamestnancov v časopise Priateľ knižnice a slávnostným podujatím, na ktorom boli odovzdané pamätné listy a vecné dary bývalým dlhoročným pracovníkom knižnice a jej riaditeľom a udelené ocenenie *Priateľ knižnice* za nezištnú spoluprácu a priazeň.

Poskytovanie služieb používateľom bez zvyšovania poplatkov

Plnenie:

Oravská knižnica v záujem dostupnosti služieb všetkým sociálnym skupinám už niekoľko rokov nezvyšuje registračné poplatky. Používatelia majú možnosť využiť i 20% zľavu pre rodiny vlastniace preukaz Rodinný pas, žiaci, študenti a pedagogickí pracovníci môžu využiť Kultúrne poukazy.

1.3. Sieť verejných knižníc v regióne v zriaďovateľskej pôsobnosti iných subjektov

Oravská knižnica A. Habovštiaka má vo svojej metodickej pôsobnosti 58 verejných knižníc v okrese Dolný Kubín (1 obecná profesionálna, 22 neprofesionálnych), Námestovo (1 mestská, 3 obecné profesionálne, 18 neprofesionálnych) a Tvrdošín (2 mestské, 1 obecná profesionálne, 10 neprofesionálnych). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa stav verejných knižníc znížil o 1 knižnicu – obecná knižnica v Kline bola zlúčená so školskou knižnicou a prešla do siete školských knižníc.

V súlade s naším regionálnym poslaním poskytujeme týmto knižniciam priebežnú metodickú a inštruktážno-konzultačnú pomoc, oboznamujeme ich s dôležitými zmenami v knižničnej práci formou metodických návštev, porád a školení, sumarizujeme a vyhodnocujeme štatistické údaje o ich činnosti, usmerňujeme ich pri vypracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov do grantovej schémy MK SR, pomáhame im pri automatizácii knižničných procesov.

Na požiadanie poskytujeme metodickú pomoc aj knižniciam iných sietí, predovšetkým školským knižniciam.

1.4. Potenciálne používateľské zázemie

Oravská knižnica A. Habovštiaka plní funkciu mestskej knižnice pre mesto Dolný Kubín a regionálnej knižnice pre okresy Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín. Potenciálne používateľské zázemie je v jednotlivých územných celkoch nasledovné:

Počet obyvateľov miest a okresov v regióne (údaje platné k 31. 12. 2010)

Dolný Kubín (mesto) – **19 563** obyvateľov
Dolný Kubín (okres) – **39 394** obyvateľov
Námestovo (mesto) – **8 137** obyvateľov
Námestovo (okres) – **59 696** obyvateľov
Tvrdošín (mesto) – **9 427** obyvateľov
Tvrdošín (okres) – **36 107** obyvateľov

Počet školopovinných detí (údaje – školský rok 2011/2012)

okres Dolný Kubín – **3 344** žiakov
mesto Dolný Kubín – **2 241** žiakov
okres Námestovo – **7 403** žiakov
mesto Námestovo – **985** žiakov
okres Tvrdošín – **3 217** žiakov
mesto Tvrdošín – **862** žiakov

V meste Dolný Kubín pôsobí 6 základných škôl, 1 špeciálna základná škola, 1 gymnázium, 1 obchodná akadémia, 5 stredných odborných škôl a 1 vysoká škola má detašovanú pobočku (Katolícka univerzita Ružomberok).

2. Vzájomná koordinácia a kooperácia.

2.1. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK

Oravská knižnica Antona Habovštiaka spolupracuje s inštitúciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK v regióne Orava i mimo neho. Sú to predovšetkým Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava, Oravská galéria, Oravské kultúrne stredisko, Krajská knižnica v Žiline, Kysucká knižnica v Čadci, Knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši, Turčianska knižnica v Martine, Obchodná akadémia v Dolnom Kubíne, Gymnázium P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne, Stredná zdravotná škola v Dolnom Kubíne, Spojená škola – ŠZŠ pre žiakov s telesným postihnutím a ZŠ s MŠ pri zdravotníckom zariadení v Dolnom Kubíne, Zariadenie pre seniorov v Dolnom Kubíne, Domov sociálnych služieb pre dospelých v Dolnom Kubíne, Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých v Dolnom Kubíne.

S regionálnymi knižnicami ŽSK sme boli v pravidelnom pracovnom kontakte. Priebežne sme konzultovali odborné i praktické otázky na úrovni riaditeľov, ekonómov, metódičiek, bibliografiiek a pod. Podporovali sme sa navzájom pri organizovaní odborných a spoločenských podujatí vystúpeniami a účasťou na nich. Participovali sme na projekte spoločného knižnično-informačného systému.

So všetkými kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK si vymieňame vydané materiály, informujeme sa o pripravovaných podujatiach a podľa možností sa na nich zúčastňujeme, prípadne sa podieľame na spoluorganizovaní. V roku 2011 sme participovali na spomienkových oslavách pri príležitosti 190. výročia narodenia Martina Hattalu a realizácii 57. ročníku Hviezdoslavovho Kubína.

2.2. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti iných subjektov

V rámci regiónu Oravská knižnica A. Habovštiaka, v zmysle svojej regionálnej funkcie, spolupracuje predovšetkým s verejnými knižnicami, školskými knižnicami a podľa požiadaviek aj s knižnicami iných sietí. Zameriavame sa na realizáciu medziknižničnej výpožičnej služby zo svojho fondu, pomoc pri spracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov, zaškoloňovanie v automatizácii a elektronizácii knižnično-informačných procesov, realizáciu kultúrno-výchovnej činnosti a pod.

Dlhoročná je spolupráca s Mestským kultúrnym strediskom v Dolnom Kubíne a Národným osvetovým centrom v Bratislave pri spoluorganizovaní celoslovenského podujatia Hviezdoslavov Kubín. Tradičná je spolupráca so Slovenskou národnou knižnicou, Maticou slovenskou v Martine a Mestskou knižnicou v Ružomberku.

2.3. Spolupráca s mestami a obcami, organizáciami 3. sektoru, s občianskymi združeniami, s organizáciami poskytujúcimi služby v oblasti kultúry

Tabuľkový prehľad *Spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK s mestami, obcami a 3. sektorom* (pozri Prílohu č.1).

Oravská knižnica Antona Habovštiaka spolupracuje takmer so všetkými obcami a mestami v regióne. Táto spolupráca sa týka hlavne úseku verejného a školského knihovníctva a knižníc, spolupráce pri vydávaní rôznych materiálov, príprave spoločných podujatí. Intenzívna spolupráca sa rozvíja so základnými, materskými a základnými umeleckými školami v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Dolný Kubín, ako aj so základnými školami v zriaďovateľskej pôsobnosti mestských a obecných úradov (Vyšný Kubín, Malatiná, Žaškov, Dlhá nad Oravou, Zázrivá, Chlebnice, Námestovo, Krivá, Istebné, Oravský Podzámok, Pucov a iné), CZŠ A. Radlinského a Súkromnou ZŠ Jánoš v Dolnom Kubíne, Súkromnou strednou odbornou školou podnikania v Dolnom Kubíne, Mestským úradom v Dolnom Kubíne.

V priebehu roka sme spolupracovali aj s nasledujúcimi subjektami: Spolok slovenských knihovníkov, Slovenská asociácia knižníc, občianske združenia (OZ ORBIS LIBRI Dolný Kubín, OZ diveRzita Dolný Kubín, OZ HOMO ERECTUS Dolný Kubín, OZ KUKučíNKA Dolný Kubín, OZ POLONUS Žilina, OZ Združenie literárnych klubov Slovenska Martin, OZ Centrum pre rodinu a sociálnu starostlivosť HARMÓNIA), Materské centrum Píšťalka Dolný Kubín, Klub dôchodcov, Literárny klub Mädokýš z Martina a Generácia z Nových Zámkov, Asociácia organizácií spisovateľov Slovenska, Spolok slovenských spisovateľov, Klub nezávislých spisovateľov.

2.4. Medzinárodná spolupráca – komentár, prehľad subjektov a aktivít

Tabuľkový prehľad *Medzinárodná spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK* (pozri Prílohu č. 2).

Naším tradičným cezhraničným partnerom je Miejska Biblioteka Publiczna v Limanowej, s ktorou sme v roku 2011 realizovali mikroprojekty v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007-2013: Kniha je most k vzájomnému spoznávaniu (január – február) a Vzájomné spojenia – história a súčasnosť (október – december). Podrobnejšie informácie o projektoch sú uvedené v časti II. Odborná činnosť, 1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia.

S cezhraničným partnerom z Českej republiky – Regionální knihovnou Karviná sa v roku 2011 realizovali dva mikroprojekty podporené v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013. Mikroprojekt Darujme si kúsok historických tradícií v období od januára do apríla 2011 a od októbra Mikroprojekt Výpravy za vzájomným kultúrnym poznaním. Podrobnejšie informácie o zameraní a aktivitách projektov sú uvedené v časti II. Odborná činnosť, 1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

3. Riadiaca a kontrolná činnosť.

3.1. Výsledky vnútornej kontrolnej činnosti

Vnútna kontrolná činnosť bola vykonaná na jednotlivých oddeleniach Oravskej knižnice a na ekonomickom oddelení. Pravidelne raz štvrťročne boli vykonané kontroly pokladničnej hotovosti na oddelení beletrie, hudobnom, náučnom a detskom oddelení. Každá kontrola je spracovaná zápisom a podpismi kontrolnej komisie a zodpovednými pracovníkmi oddelení. Pokladničná kontrola na ekonomickom oddelení bola vykonávaná každý mesiac. Poštové známky a gastrolístky boli kontrolované štvrťročne kontrolnou komisiou Oravskej knižnice. Pravidelne pri každej finančnej operácii bola vykonaná predbežná kontrola na základe Zákona č. 502/2001. Priebežné kontroly boli vykonávané pravidelne podľa zákona 4 krát ročne. Kontrola dochádzky a pracovnej činnosti bola vykonávaná priebežne riaditeľom a kontrolnou komisiou. Pravidelne prebiehala kontrola čerpania dovolenky s evidenciou mzdového softvéru. Bola vykonaná kontrola služobných ciest v evidencii vedenej v organizácií. V roku 2011 bola v organizácií vykonaná fyzická inventarizácia majetku.

3.2 Výsledky kontrolnej činnosti kontrolných orgánov

V roku 2011 kontrolné orgány Žilinského samosprávneho kraja, Daňového úradu, Sociálnej poisťovne a jednotlivých zdravotných poisťovní neuskutočnili žiadnu kontrolnú činnosť.

4. Návštevnosť kultúrnej organizácie

Tabuľkový prehľad *Návštevnosť kultúrnej organizácie*, (pozri Prílohu č. 3). Podrobnejšie údaje v časti II. Odborná činnosť, 1.2 Používatelia, návštevníci

5. Otváracie hodiny pre verejnosť a výška vstupného v roku 2011.

5.1 Otváracie hodiny centrálného objektu:

Pondelok	8.00 – 16.00 hod.
Utorok	8.00 – 18.00 hod.
Streda	10.00 – 18.00 hod.
Štvrtok	8.00 – 18.00 hod.
Piatok	8.00 – 18.00 hod.
Sobota	8.30 – 12.30 hod. (okrem mesiacov júl - august)

5.2 Otváracie hodiny pobočiek, expozícií: pobočky nemáme

5.3 Týždenný výpožičný čas: 50 hodín

5.4 Výška vstupného - ročný registračný poplatok

Dospelí	3,50 €
Študenti	2,50€
Dôchodcovia	1,80 €
Deti	1,50 €

Výška poplatkov ostala v roku 2011 nezmenená.

5.5 Poskytované zľavy

Zľavy z registračného poplatku poskytujeme vybraným skupinám podľa vyššie uvedeného cenníka (dôchodcovia 50%, deti 60 %, študenti 30 %). V roku 2011 sme v rámci projektu Rodinné pasy, ktorého iniciátorom bol ŽSK, poskytovali 20% zľavu na členských poplatkoch rodinám vlastniacim tento preukaz. V roku 2011 túto možnosť využilo 10 používateľov. Vybraným používateľským skupinám – žiakom 1. ročníkov ZŠ (132 používateľov), študentom 1. ročníkov stredných škôl (66 používateľov) bolo poskytnuté bezplatné členstvo

v knižnici. Dlhoročným spolupracovníkom, dobrovoľníkom a aktivistom poskytujeme čestné bezplatné členstvo.

5.6 Využitie kultúrnych poukazov – Príloha č. 4

Žiaci, študenti a pedagogickí pracovníci mohli využiť kultúrne poukazy na úhradu ročného registračného poplatku, prístup na internet a tlač dokumentov. Knižnica získala 814 kultúrnych poukazov a za ich hodnotu 814 € zakúpila nový knižničný fond.

5.7 Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch v roku 2012

Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch sa pre rok 2012 neplánujú.

Dospelí	3,50 €
Študenti	2,50 €
Dôchodcovia	1,80 €
Deti	1,50 €

6. Projektová činnosť kultúrnej organizácie, granty, nadácie

Tabuľkový prehľad *Projekty kultúrnych organizácií*, (pozri Prílohu č. 5).

Informácie o zameraní a aktivitách projektov, podporených MK SR, Nadáciou SPP, Európskou úniou v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007-2013 a Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013 sú podrobnejšie uvedené v časti II. Odborná činnosť. Finančný prínos projektov je uvedený v časti 15.10 Objem finančných prostriedkov získaných z MK SR a ďalších zdrojov.

6.1 Sponzorské príspevky, fundraising – krátky komentár

Okrem finančných zdrojov z podaných projektov získala knižnica financie za aktivačnú činnosť, subjekty a výška prostriedkov sú uvedené v časti 16.10 Objem finančných prostriedkov získaných z MK SR a ďalších zdrojov.

Hodnota knižných darov, ktoré knižnica zaradila do svojich fondov sú uvedené v časti II. Odborná činnosť, 1.1 Knižničné fondy.

Sponzorská materiálna pomoc pri realizácii podujatí, ktoré knižnica v roku 2011 získala boli v hodnote cca 600 €. Sponzorsky nás podporili: Nestlé Slovensko Prievidza, Rajo Slovensko Bratislava, Topas Ružomberok, Miloš Huba ORSA Dolný Kubín, vydateľstvá Fragment, Tatran. Vydanie dvoch čísiel časopisu Priateľ knižnice bolo tiež realizované za podpory sponzorských príspevkov.

Finančná a materiálna podpora, získaná prostredníctvom aktivít občianskeho združenia a premietnutá do činnosti knižnice je uvedené v časti 15.2 Občianske združenie.

7. Účasť pracovníkov a riaditeľa na poradách, školeniach, seminároch, zahraničných služobných cestách

Peter Huba - riaditeľ knižnice

05.04. - rozbory činnosti a hospodárenia knižníc ŽSK, Krajská knižnica v Žiline

24.10. – rokovanie ohľadom prestavby knižnice, ŽSK Žilina

27.10. - stretnutie projektových tímov, Limanowa

04.11. - Knižný veľtrh Bibliotéka – Pedagogika 2011, Bratislava

Mgr. Martina Fecskeová – metodička

23.03. - seminár v rámci projektu Spoločné mosty k informáciám a kultúre, Krajská knižnica Žilina

05.04. - rozbory činnosti a hospodárenia knižníc ŽSK, Krajská knižnica v Žiline

- 02.05. - stretnutie komisie na obstarávanie KIS pre knižnice, ŽSK Žilina
- 30.06. - seminár Program cezhraničnej spolupráce Poľsko-SR 2007-2013, ŽSK Žilina
- 26.07. - stretnutie komisie na obstarávanie KIS pre knižnice, ŽSK Žilina
- 29.09. - porada metodikov regionálnych knižníc, Krajská knižnica v Žiline
- 10.10. - stretnutie komisie na obstarávanie KIS pre knižnice, ŽSK Žilina
- 27.10. - stretnutie projektových tímov, Limanowa
- 28.11. - celoslovenská porada riaditeľov a metodikov a seminár O bezpečnosti internetu, SNK v Martine
- 13.12. - celoslovenský seminár Štatistika knižníc SR, SNK Martin

Mgr. Mária Bachledová – ekonómka

- 11.03. - školenie mzdových účtovníkov, ŽSK Žilina
- 05.04. - školenie ku konsolidovanej uzávierke za rok 2010,+rozbory činnosti a hospodárenia regionálnych knižníc, ŽSK Žilina
- 27.05. - vyúčtovanie projektu Darujme si kúsok historických tradícií, TSK Trenčín
- 28.06. - Seminár pre príjemcov v rámci fondu mikroprojektov OP cezhraničnej spolupráce SR-ČR 2007-2013, ŽSK Žilina
- 04.11. - Knižný veľtrh Bibliotéka Bratislava
- 27.10. - stretnutie projektových tímov, Limanowa

Mgr. Marián Karcol - projektový manažér

- 22.03. - odborný seminár zameraný na vysokoškolské vzdelávanie; valné zhromaždenie Slovenskej asociácie knižníc, SNK Martin
- 28.06. - seminár pre prijímateľov v rámci Fondu mikroprojektov z Operačného programu cezhraničnej spolupráce SR – ČR 2007-2013, ŽSK Žilina
- 06.10. - stretnutie projektového tímu mikroprojektu Výpravy za vzájomným kultúrnym poznaním, RKK Karviná

Lubica Luptáková - bibliografka

- 02.03. - Porada bibliografov Žilinského kraja, Krajská knižnica Žilina
- 16.-17.5. - Dni regionálnej bibliografie, SNK Martin
- 7.-9.11. - XII. slovenská bibliografická konferencia, SNK Martin

Bc. Miriam Kazimírová - koordinátor služieb a KVČ

- 27.10. - stretnutie projektových tímov, Limanowa
- 04.11. - Knižný veľtrh Bibliotéka – Pedagogika 2011, Bratislava

Antónia Albíniová - náučné oddelenie

- 09.02. - Zasadnutie výboru SSK Žilinského kraja v Martine
- 21.09. - Vypracovanie rešerše – školenie v SNK Martin

Zdenka Štefková - náučné oddelenie

- 20.01. - školenie ku konsolidačnej účtovnej uzávierke, Žilina
- 06.10. - stretnutie projektových tímov, Karviná

Alena Javorková - detské oddelenie

- 23.03. - seminár v rámci projektu Spoločné mosty k informáciám a kultúre, Krajská knižnica Žilina
- 15.-17.6. - Celoslovenský snem Kráľov čitateľov vo Verejnej knižnici M. Kováča v Banskej Bystrici

28.11. - seminár O bezpečnosti internetu, SNK Martin

Iveta Salvová - detské oddelenie

23.03. - seminár v rámci projektu Spoločné mosty k informáciám a kultúre, Krajská knižnica Žilina

Mgr. Tatiana Labdová – náučné oddelenie

21.09. - Vypracovanie rešerše – školenie v SNK Martin

8. Public relations

8.1 Odborná publikačná činnosť pracovníkov kultúrnej: nebola

8.2 Publikačná činnosť o kultúrnej organizácii a jej činnosti

8.2.1 Počet titulov vlastných zamestnancov organizácie: 21

8.2.2 Počet titulov iných autorov o organizácii: 37

8.2.3 Počet vydaných tlačových správ:

8.2.4 Propagácia a prezentácia kultúrnej organizácie v iných médiách (rozhlas, televízia) a vynaložené finančné prostriedky:

- Média

1. **Infoštúdio Dolný Kubín** (káblková televízia) – 18 spravodajských reportáží a stála textová rubrika o nových knihách

Oravská knižnica Antona Habovštiaka má od roku 1998 v textovom spravodajstve svoju stálu rubriku *Nové tituly v Oravskej knižnici Antona Habovštiaka*, ktorá je týždenne aktualizovaná a predstavujeme v nej štyri nové dokumenty s ich stručnou charakteristikou. Novinky sú tematicky rozčlenené na beletriu, náučnú literatúru, detskú literatúru, hudobniny prípadne regionálnu literatúru. V textovom spravodajstve propagujeme aj svoju činnosť formou oznamov a pozvánok na podujatia. Uverejnených bolo 41 textových správ.

2. **TV Patriot** – združenie regionálnych TV (TV Oravia Námestovo): 1 príspevok

Informácie o svojich kultúrnych podujatiach zverejšovala knižnica okrem vlastnej webovej aj na webových stránkach: www.infolib.sk, www.dolnykubin.sk, www.zask.sk, informácie o nových knihách na www.dolnykubin.sk.

Prehľad publikačnej činnosti a spravodajských príspevkov v Prílohe.

- **infotabule** (billboardy) pri cestných komunikáciách: nemáme
- **infotabule na parkoviskách** a pri objektoch: nemáme
- **vývesné skrinky** pre aktuálne podujatia a oznamy: v budove knižnice

8.3 Edičná činnosť

1. **Čas priateľstva.** Cezhraničná spolupráca knižníc v Dolnom Kubíne a Karvinej. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. 67 s.

ISBN 978-80-89099-27-6

2. **Mapa významných osobností Oravy.** Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona

- Habovštiaka, 2011. Mapa, rozmery 102x71cm.
3. **Mapa významných osobností Oravy.** Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. Mapa, rozmery 43x30cm. Skladačka
  4. **Anton Habovštiak.** Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. Biografický leták
  5. **Anton Bernolák.** Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. Biografický leták
  6. **Martin Kukučín.** Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. Biografický leták
  7. **Janko Vlastimil Matúška.** Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. Biografický leták
  8. **P. O. Hviezdoslav.** Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. Biografický leták
  9. **Władisław Orkan.** Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. Biografický leták
  10. **Józef Bek.** Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. Biografický leták
  11. **Józef Marek.** Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. Biografický leták
  12. **Kazimierz Łazarski.** Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. Biografický leták
  13. **Lilian Seymour-Tulasiewicz.** Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. Biografický leták
  14. **Janko Vlastimil Matúška :** medailóny oravských osobností [zost. Peter Huba]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. Biografický leták
  15. **Jozef Gašparík Leštinský :** medailóny oravských osobností [zost. Peter Huba]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. Biografický leták
  16. **Martin Hattala :** medailóny oravských osobností [zost. Peter Huba]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. Biografický leták
  17. **Ignác Kolčák :** medailóny oravských osobností [zost. Ľ. Luptáková]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. Biografický leták
  18. **Darina Laščiaková:** medailón k 80. výr. narodenia. [zost. Ľ. Luptáková]. Dolný Kubín: Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011.- 21 s.

19. **Desaťročie 2001-2010 vstup do nového milénia** [zost. Janka Gvoždiaková, Halina Matras]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. – 37 s.
ISBN: 978-80-89099-26-9
20. **Správa o činnosti a hospodárení za rok 2011** [zost. Martina Fecskeová]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. 52 s., 19 príloh
21. **Stav verejných knižníc za rok 2011** : okresy Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín [zost. Martina Fecskeová]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. nestr.
22. **Vojnové romány** : výberová tematická bibliografia [zost. Ľubica Luptáková]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011.
23. **Priateľ knižnice** : časopis Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne [zost. Peter Huba]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011.
Vychádza dvakrát ročne. 40+40 s.
ISSN 1337-9534

9 Ocenenia organizácie a jej pracovníkov

Riaditeľka Miejskej Biblioteky Publicznej v Limanowej Mgr. Halina Matras a riaditeľka Regionální knihovny Karviná PhDr. Halina Molinová viacnásobne ocenili spoluprácu pri realizácii cezhraničných projektov.

Koordinátorka kultúrno-výchovnej činnosti Bc. Miriam Kazimírová získala ďakovný list od zástupcov ZŠ M. Kukučina za aktívnu spoluprácu počas celého roka pri realizácii cieľov a úloh vo výchovno-vyučovacom procese a pri mimoškolskej činnosti. Pracovníčka Detského oddelenia Alena Javorková získala s kolektívom žiakov 4.B zo ZŠ P. Škrabáka v celoslovenskej čitateľskej súťaži Čítame s Osmijankom – Pridaj sa aj ty! umiestnenie v prvej osmičke ocenených kolektívov.

10 Majetok vo vlastníctve ŽSK v správe kultúrnej organizácie, priestorové podmienky, výstavba, rekonštrukcie

10.1 Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe OK AH

Oravská knižnica k 31. 12. 2011 spravovala majetok ŽSK:

- parcelu KN č. 386 – zastavaná plocha o výmere 210 m²
- parcelu KN č. 387 – zastavaná plocha o výmere 283 m²
- budova – súpisné číslo 1763 postavená na parcele KN č. 386
- budova – súpisné číslo 1697 postavená na parcele KN č. 387

Príloha č. 6

10.2 Aktuálny stavebno-technický stav nehnuteľností

V hodnotenom roku sa žiadne veľké technické opravy nekonali. Pretrváva havarijný stav priestorov nižšej budovy (súpisné číslo 1763) – hrozí opadávanie omietky zo stropu, v priestoroch je nedostatočné osvetlenie, majú neestetický vzhľad, stavebné dispozície (objekt bol pôvodne užívaný ako rodinný dom) nie sú adekvátne potrebám organizácie. Oravská knižnica je celkove dlhodobo obmedzovaná nedostatočnými priestormi pre svoju činnosť.

10.3 Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť

Celková plocha knižnice je 898 m², z toho priestory pre používateľov k 31.12.2011 sú 484 m² (v júni došlo vzhľadom na plánovanú výstavbu a rekonštrukciu knižnice k presunutiu oddelenia beletrie z nízkej budovy do priestorov hudobného oddelenia a čítárne, čím sa znížila plocha priestorov pre používateľov). Prevádzkové náklady činili celkovo 15 205 €.

Príloha č. 7

10.4 Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov

Vzhľadom na plánovanú výstavbu a rekonštrukciu budovy bolo nutné prenajať depozitné priestory pre fond a interiérové vybavenie.

Príloha č. 8

10.5 Prevádzkované priestory prenajaté iným

Oravská knižnica nemá dostatok priestorov pre svoju činnosť, a tak ich neposkytuje ani iným organizáciám. Po súhlasnom vyjadrení z Mestského úradu v Dolnom Kubíne poskytuje na zadnej stene budovy prenájom priestoru na umiestnenie reklamnej tabule alebo skrinky.

Príloha č. 9

10.6 Rekonštrukcie

V roku 2011 sa nerealizovali žiadne rekonštrukcie.

10.7 Opravy a údržba celkom a z toho riešenie havárií

Opravy a údržby prebiehali iba v bežnej úrovni na odstránenie prevádzkových nedostatkov. V roku 2011 k žiadnym veľkým opravám a údržbe budov a zariadenia nedošlo. **Vozový park**

Pozri Prílohu č. 10

10.8 Poistenie majetku

V roku 2010 bol poistený majetok Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v spoločnosti Respect Slovakia, s.r.o. Žilina.

Pozri Prílohu č. 11

10.9 Plnenie úloh na úseku BOZP, PO

Úloha je zabezpečovaná dodávateľsky firmou ACCRUAL, s.r.o. Dolný Kubín.

11 Ročné dane z nehnuteľností - Pozri Prílohu č. 12

12 Elektronizácia, automatizácia, technické vybavenie, výpočtová technika, elektronické médiá

Tabuľkový prehľad *Elektronizácia*, (pozri Prílohu č. 13).

Tab. 1 Hardvér a iné technické vybavenie

Počet PC spolu	Z toho prístupných pre verejnosť	Počet PC s pripojením na internet	Z toho prístupných pre verejnosť	Počet pobočiek s internetom pre verejnosť
38	13	25	10	0

Tab. 2 Softvérové vybavenie

Typ siete	Štrukturovaná sieť typu server – klient s rozvodovým uzlom 24-portovým switchom a 24-portovým patch panelom
Knižnično-informačný softvér	Libris, Biblis
Operačné systémy	Windows 98, 2000, XP Professional, XP Home Edition, 7 Home Premium, Windows Server 2008
	Solaris
Počet automatizovaných pobočiek	0

Oravská knižnica A. Habovštiaka je plne automatizovaná, všetky knižnično-informačné procesy sú realizované prostredníctvom informačného knižničného systému Libris a Biblis. Vlastné technické vybavenie knižnice tvorí 1 server s operačným systémom Windows Server 2008 a 15 pracovných staníc s operačnými systémami Windows 98/2000/XP Home/XP Professional, ktoré sú zapojené v lokálnej sieti a prevádzkuje sa na nich systém Libris a Biblis (z toho 3 slúžia ako on-line katalógy pre čitateľov), 1 router nahrádzajúci funkciu proxy servera a 6 PC zapojených v internetovej sieti prístupných čitateľom. Prístup na internet pre verejnosť zabezpečujú tiež 4 tzv. tenkí klienti SunRay s IBM serverom, ktoré knižnica získala v roku 2007 prostredníctvom projektu Informatizácia knižníc – Verejný internet v knižniciach SR. Ako operačný systém bol zvolený Solaris na báze LINUX-u a UNIX-u. Ďalšie 4 počítače sú zapojené v sieti VUCnet.

Z periférnych zariadení PC disponuje knižnica 26 tlačiarňami (4 ihličkové, 3 atramentové, 5 farebných laserových, 14 čiernobielych laserových), 3 plošnými skenermi, ktoré umožňujú skenovanie dokumentov do veľkosti A4, 7 laserovými snímačmi čiarových kódov, 2 dataprojektormi a 1 multifunkčným zariadením s možnosťou tlače, skenovania a kopírovania.

Súčasťou elektronického technického vybavenie knižnice je tiež 6 kopírovacích strojov, 2 digitálne kamery, 3 digitálne fotoaparáty, laminovací stroj, 5 záložných zdrojov, IC rekordér, 2 TV, 2 DVD prehrávače, videorekordér a interaktívna tabuľa. Na oddeleniach náučnej a detskej literatúry je inštalovaný elektromagnetický zabezpečovací systém na ochranu fondu pred odcudzením.

V roku 2011 bolo technické vybavenie knižnice čiastočne modernizované v rámci realizácie viacerých projektov. Prostredníctvom projektu podporeného MK SR (program 2, podprogram 2.1 Knižnice a knižničná činnosť) boli zakúpené 3 počítačové zostavy (všetky sú pripojené na internet), 1 čiernobiely laserový kopírovací stroj a 1 farebná laserová tlačiareň. Implementáciou projektu spolufinancovaného EÚ z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja a štátneho rozpočtu v rámci programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007 – 2013 získala v uplynulom roku knižnica 2 PC, 2 notebooky, 1 dataprojektor, 1 čiernobiely laserový kopírovací stroj, 1 farebnú tlačiareň, 1 digitálny fotoaparát, 1 digitálnu videokameru a interaktívnu tabuľu. Technické vybavenie inovovala knižnica aj vďaka Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013, prostredníctvom projektov spolufinancovaných EÚ z prostriedkov Fondu mikroprojektov, pričom získala 2 notebooky, 1 IC rekordér, 1 digitálny fotoaparát a 1 digitálnu videokameru. V uplynulom roku bol tiež z dôvodu poruchy vymenený 16-

portový switch. Z kapacitných dôvodov sme ho nahradili 24-portovým switchom s L2 manažmentom.

Tab. 3 Internet

Typ pripojenia *	Prenosová rýchlosť	Počet pripojených PC	Z toho pre používateľov	Počet pobočiek s internetom pre verejnosť
DSL – T-Com	2048/256 kbit/s	21	10	0
DSL - Vucnet	1800 kbit/s	4	0	0

V knižnici sa využívajú dva typy pripojenia na internet. V sieti VUCnet sú zapojené 4 počítače (riaditeľ, 2x ekonómka, projektový manažér), ostatné počítače využívajú DSL internetové pripojenie (provider T-Com, typ Biznis Profi Klasik) s neobmedzeným prenosom dát a rýchlosťou pripojenia 2048/256 kbit/s. Fungovanie on-line katalógu s možnosťou ďalších on-line služieb zabezpečuje router, ktorý umožňuje aj prepojenie lokálnej a internetovej siete, čím sa zabezpečil prístup k internetu na všetkých oddeleniach knižnice. Využívanie internetového pripojenia umožňuje pracovníkom knižnice zvyšovať kvalitu, operatívnosť a efektívnosť poskytovaných služieb v oblasti akvizície, katalogizácie, medziknižničnej výpožičnej služby, vybavovania korešpondencie, získavania aktuálnych informácií, komunikácie s používateľmi a pod.

Oravská knižnica A. Habovštiaka poskytuje svojim používateľom prostredníctvom svojej webovej stránky nasledovné virtuálne služby:

- prístup do on-line katalógu knižničného fondu, on-line katalógu bibliografickej databázy regionalík, databázy medailónov nežijúcich osobností Oravy
- rezervácia žiadaného dokumentu
- prezeranie a kontrola svojho konta
- možnosť zaslania elektronickej žiadanky pre MVS a vypracovanie rešerše
- elektronické poskytovanie informácií a on-line referenčné služby (napr. elektronické zasielanie naskenovaných článkov, tematických rešeršných výstupov, rôznych faktografických údajov, informácií o dostupnosti žiadaného dokumentu, predĺžení výpožičnej doby dokumentov a pod.)

Prezerať si svoje konto a rezervovať žiadanú literatúru umožňuje používateľovi pridelený PIN kód, v roku 2011 oň požiadalo 171 používateľov (v r. 2006 – 700, r. 2007 – 300, r. 2008 – 300, r. 2009 – 153, r. 2010 – 169 používateľov). Pretrváva záujem o on-line rezerváciu dokumentov a službu MVS. V roku 2011 si 510 používateľov rezervovalo 986 kníh, z toho bolo 161 žiadostí o MVS (v roku 2010 tieto služby využilo 463 používateľov, rezervovaných bolo 1 035 dokumentov, z toho 153 MVS). Na oddeleniach s interným on-line katalógom sme sa zameriavali naďalej na individuálnu prácu s používateľmi, a to hlavne v oblasti informačnej prípravy. Informovali sme ich o možnosti prezerania čitateľského konta, vyhľadávania dokumentov v knižničnom katalógu, ako aj o možnosti rezervácie literatúry na internetovej stránke Oravskej knižnice A. Habovštiaka, čo používatelia hodnotia veľmi pozitívne.

Webová stránka knižnice je vytvorená vo voľne šíriteľnom redakčnom systéme United-Nuke a webhosting domény zabezpečuje na svojom serveri firma WebSupport, s.r.o. Na webovú stránku knižnice bolo v roku 2011 zaznamenaných 22 015 vstupov návštevníkov.

Prístup na internet môžu používatelia využívať na hudobnom a detskom oddelení, o túto službu pretrváva vysoký záujem zo strany používateľov. Platenú verejnú internetovú stanicu na hudobnom oddelení môžu využívať registrovaní i neregistrovaní používatelia po dovŕšení 14 rokov. Bezplatný prístup na internet pre širokú verejnosť zabezpečujú 4 terminály na detskom oddelení, ktoré knižnica získala v rámci národného projektu MK SR Informatizácia knižníc. Na počítačoch, ktoré slúžia ako verejné internetové stanice, majú naši používatelia možnosť aj pracovať v súbore programov MS Office, resp. v programoch balíka OpenOffice.org, skenovať a tlačiť dokumenty.

	r. 2010	r. 2011	Rozdiel
Používatelia internetu a PC	12 799	12 500	- 299
– z toho deti	5 658	5 426	- 232

12.1 Perspektívy, vízie rozvoja – požiadavky (návrh)

Pretrváva potreba zmeny knižnično-informačného systému, ktorý pracuje na technicky prekonanej platforme MS-DOS. V 2011 bol schválený projekt Žilinského samosprávneho kraja „Informácie bez hraníc. Budovanie informačnej spoločnosti prostredníctvom prepojenia knižnično-informačných systémov“, spolufinancovaný Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a štátnym rozpočtom v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013. Vďaka projektu získa Oravská knižnica A. Habovštiaka (spolu s ďalšími štyrmi knižnicami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK) nový knižnično-informačný systém, čo napomôže skvalitneniu činnosti knižnice. Perspektívne je tiež potrebné zriadiť samostatnú internetovú študovňu, nakoľko súčasné riešenie s pracovnými stanicami na jednotlivých oddeleniach nie je pre prevádzku knižnice optimálne. Situáciu bude riešiť prestavba knižnice z eurofondov avizovaná na rok 2012, v rámci ktorej je plánovaná samostatná internetová študovňa.

13. Personálna oblasť, personálne vybavenie

Tabuľkový prehľad *Zamestnanci organizácie*, (pozri Prílohu č. 14).

13.1 Organizačná štruktúra, kvalifikačná štruktúra, odborná prax zamestnancov, veková štruktúra zamestnancov, priemerná mzda

Tab. 4 Organizačná štruktúra

Oddelenie/úsek	skutočnosť r. 2011	
	Fyzické osoby	Prepočítaný stav
Riaditeľ	1	1
Oddelenie ekonomicko -tech. činnosti		
Šofér, údržbár, kurič (kumulovaná funkcia)	1	0,5
Upratovačka	1	1
Vedúci ekonóm	1	1
Oddelenie metodiky, bibliografie, koordinácie, dopĺňovania a spracovania		
Knihovník metodik	1	1
Projektový a marketingový manažér	1	1
Knihovník – koordinátor služieb a KVČ	1	1
Knihovník dopĺňovanie a spracovanie KF	1	1
Knihovník bibliograf	1	1

Knihovník informatik	1	1
Oddelenie knižnično – informačných služieb		
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník detské oddelenie	1	1
Knihovník detské oddelenie	1	1
Knihovník hudobné, čítareň	1	1
Knihovník hudobné, čítareň	1	1
Knihovník oddelenie beletrie	1	1
Spolu	18	17,50
z toho pracovníci R	2	2
z toho pracovníci na chránených pracoviskách	0	0

Tab. 5 Veková štruktúra zamestnancov vo fyzických osobách /okrem pracovníkov R/

Vek zamestnancov	Počet zamestnancov
do 30 rokov	1
31 – 40 rokov	5
41 – 50 rokov	8
51 a viac rokov	4
Spolu	18
Priemerný vek	44,94

Tab. 6 Priemerná mzda

Ukazovateľ	r. 2010	r. 2011
Priemerná mzda spolu	537,75	531,14
Priemerná mzda bez R a riaditeľa	521,88	502,06

13.2. Počet zamestnancov na dohody, sezónnych zamestnancov, chránené pracovné miesta, aktivační zamestnanci

- dohody o vykonaní práce: 27 osôb
- sezónni zamestnanci: nemali sme
- chránené pracovné miesta: nie sú vytvorené
- aktivačný zamestnanci v roku 2011: 1 osoba

13.3. Počet a štruktúra pracovných miest neobsadených dlhšie ako 6 mesiacov + zdôvodnenie

V roku 2011 sme nemali v našej organizácii dlhodobo neobsadené miesta.

14. Práca s dobrovoľníkmi

14.1. Počet zmluvných dobrovoľníkov, druhy a rozsah činností

Zmluvných dobrovoľníkov nemáme. Pri organizovaní našej kultúrnej činnosti nám pomáhajú stáli dobrovoľníci (napr. členovia literárneho klubu Fontána, členovia občianskeho združenia Orbis Libri) alebo iné osoby, na ktoré sa obraciame so žiadosťou o materiálnu pomoc alebo o pomoc vo forme nejakej služby. Počet takto zapájaných dobrovoľníkov do našej činnosti je cca 20. Spolupracovníkov za dlhoročnú pomoc a podporu knižnici každoročne oceňujeme udelením titulu Priateľ knižnice.

14.2. Občianske združenia pracujúce pri organizáciách (na podporu činnosti)

Pri knižnici pracuje občianske združenie ORBIS LIBRI, zaregistrované na MVSR bolo v auguste 2006 a svoju činnosť začalo v roku 2007. Občianske združenie v roku 2011 nebolo zaregistrované do Zoznamu prijímateľov 2% z dane. Finančné prostriedky, ktoré získalo v predchádzajúcom roku boli použité na nákup vecných cien pre účastníkov rôznych súťaží, úhradu organizačných nákladov pri návštevách spisovateľov, nákup literatúry do fondu knižnice, nákup kancelárskych potrieb a materiálu pre tvorivé dielne, spolufinancovanie projektu cezhraničnej spolupráce s Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej (úhrada vydania informačného materiálu o knižnici vo výške 600 Eur).

Združenie získalo príspevok vo výške 500 Eur pre realizáciu podujatí Noc s Andersenom, Kráľ čitateľov (vyhodnotenie najaktívnejších čitateľov) a Rozprávková krajina (tvorivé dielne pre deti). Zo získaných finančných prostriedkov bol zabezpečený materiál pre tvorivé dielne, občerstvenie a vecné dary pre účastníkov súťaže.

Združenie sa zaregistrovalo do Zoznamu prijímateľov 2% z dane za rok 2011, ktoré budú poukázané subjektom v roku 2012.

15. Hospodárenie kultúrnej organizácie

15.1. Rozpočet – bežný a kapitálový transfer

Bežné transfery

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne mala na rok 2011 schválený príspevok na činnosť (bežný transfer) v čiastke 174 516 €, ktorý bol jednotlivými rozpočtovými opatreniami upravený na 237 561 €. Z toho mzdové náklady boli vo výške 117 696,00 €, odvody do poisťovní 39 2262,00 €. Z rozpočtu VÚC bol na mzdy stanovený rozpočet na mzdy kmeňových zamestnancov vo výške 111 540,00 € a odvody do poisťovní upravené na 39 210,00 € (podľa skutočného čerpania).

Kapitálový transfer

Oravskej knižnici Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne v roku 2011 nebol pridelený kapitálový transfer

15.2. Čerpanie rozpočtu, úpravy rozpočtu, rozpočtové opatrenia v € (jednotlivo), upravený rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu – komentár, zdôvodnenie

Rozpočet príspevkovej organizácie na rok 2011 bol schválený zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí dňa 13. decembra 2010 uznesením č. 5/8 vo výške 174 516 €.

13.12.2010	Rozpočet na rok 2011	174 516,00 €
14.02.2011	Rozpočtové opatrenie č. 4/9 zo dňa 14.2. 2011 BT -600 kód zdroja 41 VÚC. Prostriedky boli určené na realizáciu mikroprojektov PL-SR-5 448 €, ČR-SR – 7 291 €.	12 739,00 €
27.04.2011	Roz.opat.5/10 zo dňa 27.04.2011 BT – 600 kód	1 621,00 €

	zdroja 41 VÚC. Prostriedky boli určené na realizáciu mikroprojektu ČR-SR	
19.09. 2011	Rozpočtové opatrenie č.4/12 zo dňa 19.9. 2011 BT – 600 kód zdroja 41 VÚC – 2 536 a kód zdroja 111 vo výške 7 300 €	9 836,00 €
08.11. 2011	Rozpočtové opatrenie zo dňa 8.11.2011 BT – 600 kód zdroja 41	38 035,00 €
09.11.2011	List č. 2355/2011/OKaKV-011 zo dňa 30.11. 2011 finančné prostriedky kód zdroja 41 mínus – 7364 €, prevod na kód zdroja 52	0,00 €
12.12.2011	Rozpočtové opatrenie č.3/14 zo dňa 12.12.2011 kód 111 kultúrne poukazy- 252,00 €	252,00 €
20.12.2011	List č. 2355/2011OKaKC-014 zo dňa 20.12. 2011 – kultúrne poukazy kód zdroja 111	562,00 €
Spolu		237 561,00 €

Upravený rozpis záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2011

Rozpočet príspevkovej organizácie na rok 2011 bol schválený zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí dňa 13. decembra 2010 uznesením č. 5/8 vo výške **174 516 €**.

Zmeny v rozpočte prebehli nasledovne:

- prvá zmena schválená dňa 14. februára 2011 uznesením č. 4/9, zvýšenie bežných výdavkov o **12 739 Eur** určené na realizáciu mikroprojektov v rámci OP Cezhraničná spolupráca Poľsko – Slovensko vo výške 5 448 Eur a ČR – SR vo výške 7 291 Eur.
- druhá zmena schválená dňa 27. apríla 2011 uznesením číslo 5/10, zvýšenie bežných výdavkov vo výške **1 621 Eur**, určené na realizáciu mikroprojektu v rámci OP Cezhraničná spolupráca ČR – SR.
- tretia zmena schválená dňa 19. septembra 2011 Uznesením č.4/12, zvýšenie bežných výdavkov o **9 836 Eur**. Bežné výdavky 630 – kód zdroja 41 vo výške **848 Eur** boli určené na spolufinancovanie ŽSK ku GS MK SR na rok 2011 na nasledovné projekty: MK-4157/2011/2.1 (Modernizácia technického vybavenia knižnice) vo výške 175 Eur, MK-4055/2011/2.5 (Skvalitnenie knižnično-informačných služieb prostredníctvom doplnenia knižničného fondu) vo výške 600 Eur, MK-991/2011/4.5.6 (Čítať si je paráda) vo výške 73 Eur podľa platných zmlúv. Finančné prostriedky na 630 - tovary a služby boli určené na dotácie z GS MK SR na rok 2011 vo výške **7 300 Eur** na nasledovné projekty: MK-4157/2011/2.1 (Modernizácia technického vybavenia knižnice) vo výške 2 300 Eur, MK-4055/2011/2.5 (Skvalitnenie knižnično-informačných služieb prostredníctvom doplnenia knižničného fondu) vo výške 4 000 Eur, MK-991/2011/4.5.6 (Čítať si je paráda) vo výške 1 000 Eur.
- štvrtá zmena schválená dňa 8. novembra 2011 Uznesením č.3/13 po schválení 5. úpravy rozpočtu Zastupiteľstvom ŽSK vo výške **38 035 Eur**. Bežné výdavky 630 – tovary a služby (kód zdroja 41) vo výške 3000 Eur boli určené na nákup knižničného fondu OKAH. Ďalšie finančné prostriedky 630 kód zdroja 41 vo výške 31 311 Eur boli určené na realizáciu mikroprojektu OP cezhraničná spolupráca PL-SK na IV. štvrtrok 2011 a vo výške 3 724 v rámci OP Cezhraničná spolupráca ČR-SK.
- Úprava, zmena záväzných limitov výdavkov na rok 2011 listom č. 2355/2011 OKaKV-011 zo dňa 30.11. 2011 (z bežného transféru zo ŽSK 41,52). Finančné

prostriedky (630 – kód zdroja 41) vo výške mínus – **7364** Eur určené na mikroprojekt v rámci OP Cezhraničná spolupráca PL-SK (630 – kód zdroja 52) vo výške 7 364.

- Rozpočtové opatrenie schválené Zastupiteľstvom ŽSK Uznesením č. 3/14 zo dňa 12. decembra 2011, Grantový systém MK SR na rok 2011 na projekt č. MK - 6920/2011/9.2 – kultúrne poukazy vo výške 252 + 562 Eur/ spolu **814** Eur. Finančné prostriedky boli použité na nákup knižničného fondu.
- Zmena – úprava záväzných limitov bežných výdavkov, presun medzi jednotlivými rozpočtovými položkami.

Rozpočet po úpravách k 31.12. 2011 s kódmi zdroja 41 bol vo výške **222 083,00 €** , vyčerpaný bol v sume 221 646,56 € , s kódom zdroja 111 vo výške 8 114,00 € ktorý bol vyčerpaný v plnej výške, rozpočet s kódom zdroja 52 vo výške 7 364 €. Na Žilinský samosprávny kraj boli vrátené nevyčerpané finančné prostriedky vo výške 436,44 €, jedná sa o nevyčerpané finančné prostriedky z projektov Darujme si kúsok historických tradícií – ČR- SR, Kniha je most k vzájomnému spoznávaníu, Vzájomné spojenia – história a súčasnosť, Výpravy za vzájomným kultúrnym poznaním. Uvedená suma nebola vyčerpaná z dôvodu zmeny a usmernenia jednotlivých rozpočtových položiek v projekte, jednalo by sa o neoprávnené náklady, ktoré by neboli uznané za oprávnené výdavky.

15.3. Náklady, výnosy, sebestačnosť

Tabuľkový prehľad *Náklady, výnosy, sebestačnosť organizácie* v prílohe č. 15

15.4. Príjmy, výnosy – z vlastnej činnosti, z tržieb, z predaja majetku, nájmu, príp. iné výnosy, analýza príjmov podľa objektov (zo vstupného, z nájmu a iné)

Výnosy z vlastnej činnosti na rok 2011 boli plánované vo výške 15 000 €, ku koncu roku 2010 sme dosiahli príjem za poskytovanie knižničných služieb a prenájom reklamnej plochy vo výške 13 679,71,49 € čo je oproti roku 2010 o 632,78 € menej. (viď. podrobný rozpis vlastných príjmov).

Skladba tržieb

Členské	7 392,10 €
Neregistrovaný čitateľ	5,20 €
Upomienky, Sk,	3 201,02 €
Internet	1 206,75 €
Prenájom reklamnej plochy- na budove, reklama v časopise Priateľ knižnice	132,00 €
Rezervácie	667,16 €
Kopírovanie	101,01 €
Úrok z peň. Ústavu	14,54 €
Pokus o zmier, iné výnosy (súd)	152,29 €
MVS + rešerš	807,64
Spolu za rok 2010 :	13 679,71 €

Príjmy za poskytovanie knižničných služieb boli o niečo nižšie ako v roku 2010. Zvyšovanie poplatkov v súčasnosti nepovažujeme za vhodné. V roku 2011 sa nám podarilo získať pre knižnicu knižné dary vo výške 3 436,28 €, časopisy vo výške 419,76 €. V roku 2011 sme mali príjmy z grantov mimo MK SR vo výške 1 000,00 € z Nadácie SPP (projekt bude realizovaný až v roku 2012), 5 981,00 € / refundácia prostriedkov ERDF z projektu Kniha je most

k vzájomnému spoznávaníu PL-SK, 787,25 časť príspevku zo štátneho rozpočtu z uvedeného projektu. Získané finančné prostriedky sú podrobne rozpísané v časti 15.10.

15.5. Náklady na hlavnú činnosť, z toho prevádzkové náklady – energie, teplo, vodné, stočné, telekomunikačné služby, cestovné

Náklady na hlavnú činnosť organizácie v roku 2011 boli vo výške boli **265 124,91 €**

Spotrebované nákupy celkom : **52 613 €**

V tom :

Kancelárske potreby, papier, čistiace potreby, všeob. materiál	5 280,55 €
Výpočtová technika , prev. stroje, pr. a zariadenia	15 520,68 €
Nákup kníh, časopisov	13 411,31 €
Spotreba PHM	629,92 €
Interiérové vybavenie	12 722,44 €

Spotreba elektrickej energie	4 090,91 €
Spotreba plynu	7 205,72 €
Vodné - stočné	468,90€
Celkom :	11 765,53 €

Služby celkom : 22 994 €

V tom :

Opravy a udržiavanie - opravy strojov a prístrojov, PC, auta, budovy	940 ,00 €
Cestovné	743,00 €
Reprezentačné	29,00 €
Ostatné služby	16 451,00 €
Poštovné, telekomunikačné služby	4 831,00 €

- Náklady oproti roku 2010 sa znížili o 7 447,23 €. Uvedené náklady tvoria bežné výdavky na chod organizácie a realizácie mikroprojektov OP Cezhraničná spolupráca ČR- SR a OP Cezhraničná spolupráca PL-SR. Finančná realizácia projektov bola zabezpečená Žilinským samosprávnym krajom a to navýšením rozpočtu. Organizácia v roku 2011 hospodárila s pridelenými finančnými prostriedkami čo najefektívnejšie a z rozpočtu boli pokryté iba najnevyhnutnejšie nákupy a služby. Finančné prostriedky boli použité na bežnú prevádzku knižnice. Spotreba elektrickej energie bola vyššia o 428 € ako v roku 2010, v spotrebe plynu sme zaznamenali nárast oproti roku 2010 o 2 492 €, vodné-stočné bolo nižšie o 188,48 €, na zníženie mala značný vplyv zrážková voda. Za poruchovosť výpočtovej techniky bolo v tomto roku zaplatené 179 €. Oravská knižnica v rámci mikroprojektov nakúpila interiérové vybavenie, výpočtovú a záznamovú techniku.

Prostriedky na knižničné fondy

V roku 2011 bol nákup knižného fondu vo výške 13 411,31 €. Oproti roku 2010 sa znížil o 1 698,69 €. Z grantového systému MK SR sa nakúpili knižné publikácie v hodnote za 4 814,00 €, z prostriedkov Žilinského samosprávneho kraja za 6 682,31 €, z vlastných prostriedkov za 15,00 €, z iných grantov v hodnote 0,00 €. Knižný dar bol vo 3 856,04 €.

15.6. Mzdové náklady

V roku 2011 bol priemerný evidenčný prepočítaný stav zamestnancov 17,50. V organizácií nastala zmena v organizačnej štruktúre, kde bol znížený pracovný úväzok na pracovnej pozícii vodič – kurič - údržbár na 4 hodiny denne. Zníženie pracovného úväzku bolo podmienené nedostatkom finančných prostriedkov v rozpočte organizácie.

Osobné náklady celkom :

V tom :

Mzdy	111 540,00 €
Dohody o vykonaní práce a dohody o pracovnej činnosti	6 156,00€
Poistenie, odvody do poisťovní	39 210,00 €
Sociálne náklady	9 098,00 €
Celkom :	166 004,00 €

Z toho :

- príspevok na stravovanie	6 881,00 €
- tvorba sociálneho fondu	1 225,00 €
- DPN	153,00 €
- Odchodné	0,00 €
- Odstupné	839,00 €

Priemerná mzda v roku 2011 - 531,14 € poklesla oproti roku 2010 o 6,61 €.

Dohody o vykonaní práce z prostriedkov Žilinského samosprávneho kraja boli vo výške 5 236 €, z grantových prostriedkov s kódom zdroja 52 – 472,00 €, z prostriedkov Ministerstva kultúry SR – 447,62.

Zaokrúhlene podľa tabuľky k rozboru činnosti mzdových nákladov 6 156,00 €.

15.7 Tvorba odpisov a finančné krytie

Organizácia odpisy z vlastného HIM s kódom zdroja 46 za rok 2011 nemala žiadne a preto jej nevyplýva povinnosť finančne vykrývať odpisy majetku. Odpisy majetku s kódom zdroja 41 (ŽSK) boli vo výške 1 924,32 € (budova 1 924,32 €), odpisy budovy s kódom zdroja 111 (ŠR) boli vo výške 5 911,68 €.

15.8. Faktúry, záväzky voči odberateľom, dodávateľom, celkový hospodársky výsledok, pohľadávky

Organizácia k 31.12. 2011 má jednu neuhradenú faktúru vo výške 0,70 od Žilinského samosprávneho kraja, platba za mobilný telefón za mesiac december 2011. Krátkodobé rezervy boli vytvorené na účte 383 – jedná sa o služby poskytnuté v roku 2011, ale fakturované boli až v roku 2012 vo výške 135,78,00 € (Slovak Telekom platba za telekomunikačné služby, SNK Martin – vyhotovenie fotokópií 5,90). Oravská knižnica nemá žiadne pohľadávky k 31.12.2011. Na nevyčerpanú dovolenku zamestnancov z roku 2011 a poistenie, odvody do poisťovní bola na účte 553 vytvorená rezerva vo výške 2 998,15 €. Organizácia má výsledok hospodárenia za účtovné obdobie €.

15.9. Kapitálové transfery + úpravy (objem finančných prostriedkov, využitie)

Organizácií v roku 2011 nebol pridelený kapitálový transfer.

15.10. Objem finančných prostriedkov získaných z Grantového systému MK SR (zdroj 111) a z ďalších zdrojov (sponzorské, iné)

V grantovom systéme Ministerstva kultúry SR v roku 2011 bola naša organizácia úspešná schválením troch projektov a to nasledovne:

Zmluva MK - ZI/2011/2.5 (bežné výdavky, číslo ŽSK – OK/2011/2.5 – názov projektu *Skvalitnenie knižnično informačných služieb prostredníctvom doplnenia knižničného fondu / Nákup knižničného fondu / nákup knižničného fondu* vo výške 4 000,00 €. Finančné prostriedky boli vyčerpané v plnej výške na nákup knižničného fondu Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne.

Zmluva MK – ZI/2010/2.1 (bežné výdavky), číslo ŽSK-OK/2011/2.1- názov projektu *Modernizácia technického vybavenia knižnice/ Zakúpenie techniky* 2 300,00 €. Finančné prostriedky boli vyčerpané v plnej výške.

Zmluva MK - ZI/2011/4.5.6 č. žiadosti ŽSK-OK/2011/4.5.6 – názov projektu *Čítať si je paráda/ realizácia podujatia Čítať si je paráda* vo výške 1 000,00 €. Dotácie z Ministerstva kultúry SR boli vyčerpané v plnej výške.

Zmluva MK –ZI/2011/9.2, číslo : ŽSK – OKDK/2011/9.2 za účelom sprístupnenia kultúrnych hodnôt žiakom základných škôl, študentom stredných škôl a pedagogickým zamestnancom základných a stredných škôl v kultúrnych inštitúciách v zriaďovateľskej pôsobnosti – kultúrne poukazy na nákup knižničného fondu vo výške 814,00 €.

Ďalšie projekty a finančné prostriedky získané mimo Ministerstva kultúry:

Nadácia SPP Bratislava – pod názvom *Na Orave dobre ...* vo výške 1000,00 € - projekt bude realizovaný až v roku 2012.

Obvodný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Dolnom Kubíne – aktivačná činnosť vo výške 99,20.

Príspevok zo ŠR spolufinancovanie 10% 787,25 Eur a príspevok ERDF 85% 5 981,80 Eur získané v rámci realizácie projektu *Kniha je most k vzájomnému spoznávaniu PL-SK/ZA/IPP/I/014*, ktoré boli po ich poukázaní na účet vrátené Žilinskému samosprávnemu kraju.

Na financovanie projektu *PL-SK Vzájomné spojenia – história a súčasnosť* bola zo strany ŽSK poskytnutá pôžička vo výške 7 364 Eur.

15.11. Vykonávaná podnikateľská činnosť (obsah činností, výška príjmov)

Organizácia nevykonáva podnikateľskú činnosť.

16. Zmluvy Pozri *Prílohu č. 16*

II. ODBORNÁ ČINNOSŤ KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE

1. Základné činnosti knižnice

1.1. Knižničné fondy

Tab. 1 Zloženie knižničných fondov podľa druhu

Druh dokumentu	r. 2010	r. 2011	Rozdiel	% z celku 2010	% z celku 2011	Rozdiel v %
knižničný fond	98 558	99 353	+ 795	100	100	0
z toho špec.dokumenty	4 880	4 893	+ 13	4,95	4,92	- 0,03
z toho el.dokumenty	114	115	+ 1	0,11/2,33	0,11/2,35	0/+0,02
iné špec.dokumenty	155	165	+ 10	0,15/3,17	0,16/3,37	+ 0,1/+0,20
odborná pre dosp. + ŠD	42 109	42 057	- 52	42,72	42,33	- 0,39
krásna pre dosp. + ŠD	37 133	37 586	+ 453	37,67	37,83	+ 0,16
odborná pre deti + ŠD	5 636	5 705	+ 69	5,71	5,74	+ 0,03
krásna pre deti + ŠD	13 680	14 005	+ 325	13,88	14,09	+ 0,21
periodiká - tituly	82	79	- 3			
periodiká - exempláre	84	79	- 5			

Tab. 2 Prírastky, úbytky

Ukazovateľ	r. 2010	r. 2011	Rozdiel
prírastok knižničného fondu	2 226	2 207	- 19
z toho kúpou	1 677	1 606	- 71
- z toho z rozpoč.zdrojov	453	722	+ 269
z toho darom	549	601	+ 52
úbytok knižničného fondu	560	1 412	+ 852
skutočný prírastok	1 666	795	- 871

Tab. 3 Skladba prírastkov podľa druhov literatúry

Druh literatúry	r. 2010 kniž.jedn.	r. 2011 kniž.jedn.	Rozdiel	r. 2010 v %	r. 2011 v %	Rozdiel v %
odborná pre dospelých	797	810	+ 13	35,80	36,70	+ 0,90
krásna pre dospelých	840	743	- 97	37,73	33,66	- 4,07
odborná pre deti	112	138	+ 26	5,03	6,25	+ 1,22
krásna pre deti	428	503	+ 75	19,22	22,79	+ 3,57
špeciálne dokumenty	49	13	- 36	2,20	0,58	- 1,62
spolu	2 226	2 207	- 19	100	100	

Tab. 4 Prírastok knižničných fondov kúpou na obyvateľa a používateľa

Prírastok KF /počet k.j. na:	r. 2010	r. 2011	Rozdiel
1 obyvateľa	0,085	0,082	- 0,003
1 používateľa	0,309	0,307	- 0,002

Tab. 5 Jazykové zloženie prírastkov (z prírastkov kníh)

Jazyk dokumentu	Počet k.j.	% z celk.počtu
Slovensky	1 803	81,69
Česky	333	15,08
Pol'sky	6	0,27
Anglicky	23	1,04
Nemecky	11	0,49
Viacjazyčné	31	1,35

Tab. 6 Počet zväzkov na obyvateľa a používateľa

Počet zväzkov KF na:	r. 2010	r.2011	Rozdiel
1 obyvateľa	5,02	5,07	+ 0,05
1 používateľa	18,17	19,00	+ 0,83

Tab. 7 Prostriedky na nákup knižničných fondov

Druh dokumentu	Finančná hodnota knižných darov v r. 2010 v Eur	Eur na nákup r. 2010		Finančná hodnota knižných darov v r. 2011 v Eur	Eur na nákup r. 2011		Rozdiel Eur na nákup KF celkom 2010/2011
		spolu	z toho granty a fin.dary		spolu	z toho granty a fin. dary	
knihy a ostatné tlačené dokum.	4 641,15	13 748,82	9 706,64	3 380,79	12 336,74	6 714	- 1 412,08
špeciálne dokumenty	114,05	323,06	323,06	55,49	4,66	-	- 318,4
spolu	4 755,20	14 071,88	10 029,70	3 436,28	12 341,4	6 714	- 1 730,48
periodiká	502,54	1 039	-	419,76	1 069,91	-	+ 30,91
spolu KF	5 257,74	15 110,88	10 055,70	3 856,04	13 411,31	6 714	- 1 699,57

Tab. 8 Priemerná cena dokumentov

Druh dokumentu	cena v r. 2010		cena v r. 2011		Rozdiel	
	MOC	FC	MOC	FC	MOC	FC
knihy a ost.tlač. dokumenty	10,25	8,42	10,52	7,68	+ 0,33	- 0,05
špeciálne dokumenty	11,34	11,14	5,23	4,66	+ 2,70	+ 2,84
dokumenty spolu	10,24	8,39	10,52	7,68	+ 0,33	- 0,08

Tab. 9 Nákup knižničných fondov v Eur na obyvateľa a používateľa

Nákup KF v Eur na:	r. 2010		r.2011		Rozdiel	
	MOC	FC	MOC	FC	MOC	FC
1 obyvateľa	0,96	0,77	0,91	0,68	- 0,05	- 0,09
1 používateľa	3,46	2,78	3,43	2,56	- 0,03	- 0,22

Komentár ku knižničným fondom a ich ochrane

V roku 2011 bolo do fondu získaných 2 207 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 15777,68 €, čo je o 19 knižničných jednotiek a 3 049,4 € menej ako v predchádzajúcom roku, pričom podiel zriaďovateľa na nákup fondu predstavoval v hodnotenom roku 5 627,4 € (v roku 2010 dosiahol sumu 4 136,17 €, v roku 2009 sumu 15 580 €), vlastné zdroje predstavovali čiastku 15 € (v roku 2010 to bolo 919,01 €, v roku 2009 suma vo výške 1 670 €), hodnota knižných darov bola vo výške 3 856,04 € (v roku 2010 mali hodnotu 5 257,74 €, v roku 2009 hodnotu 3 156,56 €), grantové prostriedky na nákup fondu dosiahli úroveň 6 714 € (v roku 2010 dosiahli hodnotu 10 029,70 €, v roku 2009 hodnotu 5 108,78 €). Nepriaznivá finančná situácia v nákupe knižničného fondu pretrvávala aj v r. 2011, zaznamenali sme síce mierny nárast podielu finančných zdrojov zriaďovateľa (5 627,4 € v roku 2011, 4 136,17 € v roku 2010, 15 580 € v roku 2009), ale došlo k poklesu mimorozpočtových zdrojov (6 714 € v roku 2011, 10 029,70 € v roku 2010, 5 108,78 € v roku 2009), čím sa nepodarilo dosiahnuť ani úroveň roku 2010, kedy došlo k značnému poklesu finančných zdrojov na nákup KF.

Na nákup knižného fondu, vrátane špeciálnych dokumentov sa v roku 2011 vynaložilo 12341,4 €, čo je o 1 730,48 € menej ako v predchádzajúcom roku. Z grantového systému MK SR z podprogramu Akvizícia knižníc bolo získaných 512 ks za 4000 €, z programu Kultúrne poukazy 84 ks za 814 €, z projektu cezhraničnej spolupráce s Poľskou republikou 288 ks za 1900 €.

Akvizičná komisia, zložená z vedúcich jednotlivých oddelení, sa snažila dopĺňať knižničný fond podľa potrieb a záujmov používateľov. Nakupoval sa univerzálny knižný fond, nakúpili sa knihy pre detských čitateľov, učebnice pre študentov vysokých škôl, encyklopédie, slovníky a žiadané novinky z beletrie. V rámci podporeného projektu cezhraničnej spolupráce s Poľskou republikou sa fond knižnice obohatil o publikácie poľských autorov a poľských reáliách, ako aj o detskú krásnu a náučnú literatúru.

Nakupovali sme v kníhkupectvách a u knižných distributéroch, ktorí nám poskytovali rabat, v roku 2011 sa vo veľkej miere nakupovalo prostredníctvom internetových knižných veľkoobchodov Pemic a Belimex, ktoré nám poskytli zľavu 30% z ceny nákupu. Nákup sa realizoval aj v kníhkupectve Littera v Martine a vydavateľstve Fragment, kde nám boli tiež poskytnuté zľavy. Rabat pri nákupe KF dosiahol výšku 7 792,36 (v roku 2010 sumu 6 811,88 €).

Celkovo kúpou pribudlo do fondu 1 606 knižničných jednotiek, z toho z rozpočtových zdrojov 722 knižničných jednotiek.

Od obyvateľov, vydavateľstiev a iných organizácií sme darom získali 538 knižničných dokumentov v hodnote 2 938,54 Eur. Z darovaných kníh sa robí výber, do fondu sa zaradia knihy, ktoré vo fonde nie sú zastúpené a knihy, ktorými vymeníme fyzicky poškodené rovnaké tituly. Ostatné sa ponúknu knižniciam v metodologickej pôsobnosti regionálnej knižnice a návštevníkom knižnice. V roku 2011 sme pri príležitosti Hviezdoslavovho Kubína v priestoroch MsKS uskutočnili burzu kníh. Knižnica tam ponúkla darované knihy a aj v priebehu burzy obyvatelia nosili knihy zo svojich domácností a na oplátku si vybrali

z ponúknutých kníh. Akcia sa tešila priazni aj medzi účastníkmi HK a v prestávkach medzi vystúpeniami sa vo veľkom počte zastavovali pri pulte s vystavenými knihami.

Občianske združenie Orbis Libri darovalo 24 ks kníh v sume 198,30 €. Anonymní darcovia poskytli 130 kusov. Na svojho zamestnávateľa myslia súčasní aj bývalí pracovníci, ktorí darovali 86 kníh. Medzi stálych darcov patrí vydavateľstvo Oxford University Press, ktorý nám poskytuje knihy v anglickom jazyku. Slovenské národné stredisko pre ľudské práva nám darovalo 29 kníh. Hodnotné knižné dary získavame aj od používateľov knižnice.

Za stratené knihy bolo do fondu zaradených 39 náhrad hodnote 264,54 €.

Z knižničného fondu bolo v roku 2011 vyradených 1 412 KJ v hodnote 2 346,65 €. V prvom polroku 2011 sme pristúpil k hlbšej očiste fondu, hlavne odbornej literatúry. Vyradili sa obsahovo zastarané a fyzicky opotrebované knihy, multiplikáty. Vyradené knihy boli ponúknuté SNK a iným knižniciam. Zoznamy boli uverejnené na Infolibe.

Ochrana knižničného fondu

Pri ochrane knižničného fondu sa pracovníci knižnice riadia vnútornou smernicou. Fyzická ochrana kníh pred poškodením je zabezpečovaná obalovaním do ochrannej fólie z PVC. Knižničný fond na Oddelení náučnej literatúry (od roku 2006) a Oddelení literatúry pre deti a mládež (od roku 2009) je chránený prostredníctvom elektromagnetických brán, ktoré knižnica získala z grantových prostriedkov MK SR.

Budova knižnice je čiastočne zabezpečená signalizačným systémom EZS s prepojením na pult ochrany firmy Alarm D, Dolný Kubín, ide o priestory hudobného oddelenia, čítárne a beletrie na prízemí budovy.

1.2. Používatelia, návštevníci

Tab. 10 Používatelia

Ukazovateľ	r.2010	r.2011	Rozdiel	Index 09/10
Počet používateľov	5 424	5 227	- 197	96,36
- z toho z okr. sídla (DK)	3 696	3 568	- 128	96,53
deti do 15 rokov	1 214	1 219	+ 5	100,41
% používateľov DK z počtu používateľov	68,14	68,26	+ 0,12	100,17
% používateľov DK z počtu obyvateľov	18,86	18,23	- 0,63	96,65

Tab. 11 Skladba používateľov

Kategória používateľov	r.2010	r.2011	Rozdiel	% z celku
A – študenti	1 810	1 629	- 181	31,17
B – dospelí	1 891	1 852	- 39	35,43
C – dôchodcovia	360	359	- 1	6,87
D – deti	1 214	1 219	+ 5	23,32
F – právnické osoby	14	20	+ 6	0,38
K – knižnice	39	45	+ 6	0,86
P – pracovníci, čestní použív.	96	103	+ 7	1,97

Percento používateľov z počtu obyvateľov

Tab. 12 Percento používateľov z počtu obyvateľov

Ukazovateľ	r.2010	r.2011	Rozdiel
Percento použ. z počtu obyv.	27,67	26,71	- 0,96
Percento detských používateľov	22,38	23,32	+ 0,94

Tab. 13 Počet návštevníkov, priemerná denná návštevnosť

Ukazovateľ	r.2010	r.2011	Rozdiel
Počet návštevníkov (vrát. účastníkov podujatí)	96 190	88 155	- 8 035
- z toho návštevníci čítární a študovní	8 829	5 841	- 2 988
- z toho používateľa Internetu	12 799	12 500	- 299
Priemerná denná návštevnosť (bez sobôt)	383	346	- 37
Priem. denná návštevnosť (vrátane sobôt)	340	306	- 34
Priem. denná návštevnosť – soboty	33,6	33,05	- 0,55
Maximálna denná návštevnosť	548	632	+ 84
Počet účastníkov podujatí	19 223	19 454	+ 231

Komentár k používateľom a návštevníkom

V roku 2011 sa v knižnici zaregistrovalo 5 227 používateľov, z toho 1 219 do 15 rokov. Oproti predchádzajúcemu roku sa celkový počet zaregistrovaných používateľov znížil o 197, vo vekovej kategórii do 15 rokov došlo k miernemu zvýšeniu o 5 používateľov. Najväčší pokles sme zaznamenali v kategórii študentov o 181, v kategórii dospelých o 39, v ostatných kategóriách nedošlo k výraznejším zmenám. Z okresného sídla sa zaregistrovalo 3568 používateľov, čo predstavuje pokles o 128 osôb, v celkovej skladbe používateľov tvorí táto skupina 68,26 % podiel. Percento používateľov z celkového počtu obyvateľov je 26,71 %, percento detských používateľov z celkového počtu používateľov je 23,32 %.

Celospoločenský trend poklesu záujmu o čítanie v súčasnej spoločnosti sa knižnica snaží stabilizovať nielen prostredníctvom poskytovania kvalitných štandardných a špeciálnych služieb, ale tiež zápisom vybraných kategórií čitateľov bez zaplataenia členského poplatku. Ide o cieľavedomú aktivitu zameranú na motiváciu k čítaniu a výchovu čitateľov.

Na úhradu členského poplatku mohli používatelia využiť kultúrne poukazy, pretože Oravská knižnica sa do tohto projektu Ministerstva kultúry SR zapája pravidelne od jeho vyhlásenia. Týmto spôsobom si registračný poplatok uhradilo 221 používateľov. Kultúrne poukazy využili používatelia aj na úhradu špeciálnych služieb – hlavne pri práci s PC a tlač dokumentov.

V oblasti členských poplatkov je možné využiť 20% zľavu pre rodiny vlastniace preukaz Rodinný pas. Túto alternatívu využilo 10 používateľov.

V roku 2011 navštívilo knižnicu celkovo 88 155 návštevníkov, čo predstavuje pokles o 8035 osôb. Pokles celkovej návštevnosti ovplyvnil výraznejší pokles návštevníkov čítární a študovní, kde došlo k zníženiu o 2 988 osôb, čo je priamy dôsledok zníženia počtu odoberaných periodík z dôvodu nedostatku finančných zdrojov, ktorý pretrváva od roku 2010. Celkovo podujatia navštívilo 19 454 účastníkov, čo je o 231 viac ako v predchádzajúcom roku. Mierny pokles nastal v návštevníkoch využívajúcich internetové služby, a to aj napriek tomu, že službu v rámci projektu Informatizácia knižníc – verejný internet v knižniciach SR

môžu využívať bezplatne. Predpokladáme, že tento pokles súvisí s väčšou dostupnosťou internetu doma a v školách.

Priemerná denná návštevnosť, rátaná bez podielu návštevníkov využívajúcich služby knižnice v sobotu, predstavovala 346 návštevníkov, čo bolo o 37 návštevníkov menej ako v predchádzajúcom roku a priemerná denná návštevnosť, rátaná s podielom návštevníkov využívajúcich služby knižnice v sobotu, dosiahla počet 306 osôb, čo znamená pokles o 34 návštevníkov v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Najvyššiu dennú návštevnosť sme zaznamenali 8.11.2011, keď knižnicu navštívilo 632 používateľov. Počas sobôt knižnicu navštívilo 1 223 používateľov a priemerná denná návštevnosť za soboty bola 33,05 návštevníkov.

On-line služby – vstup na webovú stránku knižnice, vyhľadávanie v on-line katalógu knižničného fondu, on-line katalógu bibliografickej databázy regionalík, databázy medailónov nežijúcich osobností Oravy, vstup do konta, rezerváciu dokumentov a iné elektronické služby využilo 22 015 používateľov.

1.3 Výpožičné služby

Tab. 14 Výpožičky

Výpožičky	r. 2010	r. 2011	Rozdiel	% z celku
výpožičky spolu	299 627	261 093	- 38 534	100
odborná lit. pre dospelých + ŠD	86 365	83 313	- 3 052	31,90
krásna lit. pre dospelých + ŠD	63 558	63 574	+ 16	24,34
odborná lit. pre deti + ŠD	10 197	11 431	+ 1 234	4,37
krásna lit. pre deti + ŠD	36 553	43 388	+ 6 835	16,61
periodiká	102 954	59 387	- 43 567	22,74
Z toho špeciálne dokumenty	1 228	791	- 437	0,30
- z toho AV dokumenty	891	518	- 373	0,19
- elektronické dokumenty	113	43	- 70	0,01
- iné špeciálne dokumenty	224	230	+ 6	0,08

Tab. 15 Výpožičky podľa druhu

Výpožičky	r. 2010	r. 2011	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	299 627	261 093	- 38 534	100
z toho absenčné	201 762	201 109	- 653	77,03
z toho prezenčné	97 865	59 984	- 37 881	22,97

Tab. 16 Výpožičky podľa druhu dokumentov

Výpožičky	r. 2010	r. 2011	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	299 627	261 093	- 38 534	100
z toho odborná literatúra – knihy	95 601	94 152	- 1 449	36,06
krásna literatúra - knihy	99 844	106 763	+ 6 919	40,89
periodiká	102 954	59 387	- 43 567	22,74
špeciálne dokumenty	1 228	791	- 437	0,30

Tab. 17 Výpožičky kníh podľa používateľov

Výpožičky kníh	r. 2010	r. 2011	Rozdiel	% z celku
výpožičky kníh celkom	195 445	200 915	+ 5 470	100
z toho pre dospelých	149 018	146 300	- 2 718	72,82
z toho pre deti	46 427	54 615	+ 8 188	27,18

Tab. 18 Výpožičky na obyvateľa, na používateľa, obrat knižného fondu

Ukazovateľ	r. 2010	r. 2011	Rozdiel
výpožičky na 1 obyvateľa celkom	15,29	13,34	- 1,95
výpožičky kníh na 1 obyvateľa	9,97	10,27	+ 0,30
výpožičky na 1 používateľa celkom	55,24	49,95	- 5,29
výpožičky kníh na 1 používateľa	36,03	38,43	+ 2,40
obrat knižného fondu *	1,99	2,03	+ 0,04

V roku 2011 bolo celkovo realizovaných 261 093 výpožičiek, čo je o 38 534 výpožičiek menej ako v predchádzajúcom roku. Zaznamenali sme výrazný pokles výpožičiek periodík (pokles o 43 567), čo je priamy dôsledok zníženia počtu odoberaných periodík z dôvodu nedostatku finančných zdrojov, ktorý pretrváva od roku 2010. Počet výpožičiek kníh mal stúpajúcu tendenciu, celkovo bolo prezenčne a absenčne požičaných 200 915 kníh, čo predstavuje v porovnaní s predchádzajúcim rokom nárast o 5 470 kníh. Úroveň výpožičiek, ako jedného zo základných ukazovateľov činnosti knižnice, zásadným spôsobom ovplyvňuje úroveň dopĺňovania knižničného fondu novými prírastkami. V roku 2011 bol objem finančných zdrojov, použitých na nákup fondu najnižší za ostatných sedem rokov (r.2011: 13 411 €, r. 2010: 15 110,88 €, r. 2009: 22 528 €, r. 2008: 18 451 €, r. 2007: 16 204 €, r. 2006: 16 407 €, r. 2005: 18 389 €).

Z hľadiska skladby výpožičiek, absenčné výpožičky kníh a periodík predstavovali 201 109 výpožičiek, čo je o 653 menej ako v predchádzajúcom roku a z celkového počtu tvoria 77,03 %, prezenčných výpožičiek bolo realizovaných 59 984, čo je o 37 881 menej a z celkového počtu tvoria 22,97 %. V poklese počtu prezenčných výpožičiek sa prejavil predovšetkým pokles prezenčných výpožičiek periodík.

Ukazovatele výpožičiek podľa druhu literatúry vzrástli, okrem odbornej literatúry pre dospelých – bolo realizovaných 83 313 výpožičiek odbornej literatúry pre dospelých, pokles o 3 052, podiel z celku 37,90 %, 63 574 výpožičiek krásnej literatúry pre dospelých, nárast o 16, podiel z celku 24,34 %, 11 431 výpožičiek odbornej literatúry pre deti, nárast o 1 234, podiel z celku 4,37 %, 43 388 výpožičiek krásnej literatúry pre deti, nárast o 6 835, podiel z celku 16,61 %. Dlhodobo zaznamenávame pokles využívania špeciálnych dokumentov, osobitne audiovizuálnych a elektronických dokumentov. Fond týchto dokumentov nie je už niekoľko rokov systematicky dopĺňovaný, pretože vzhľadom na vyššiu cenu týchto dokumentov a nižší obrat ich vypožičiavania musela knižnica uprednostniť pri akvizícii iné typy dokumentov. Aj samotný záujem zo strany používateľov knižnice má dlhodobo klesajúci charakter, pretože záujemcovia o CD nosiče s hudbou a elektronické dokumenty využívajú iné spôsoby prístupu k nim, ako prezenčné vypožičiavanie v knižnici.

Prepočtovými ukazovateľmi – počet výpožičiek celkom na 1 obyvateľa (v roku 2011 dosiahnutá úroveň 13,34 výpožičiek) a počet výpožičiek celkom na 1 používateľa (49,95 výpožičiek) sa knižnica niekoľko rokov zaraďuje na popredné miesta pri celoslovenskom štatistickom porovnaní regionálnych knižníc (v roku 2010 celoslovenský priemer počtu výpožičiek na obyvateľa: 6,9, na používateľa: 43,6).

Tab. 19 Medziknižničná výpožičná služba

MVS	r. 2010	r. 2011	Rozdiel
MVS iným knižniciam	456	543	+ 87
MVS z iných knižníc	638	488	- 150

Medziknižničná výpožičná služba je jedným zo základných spôsobov spolupráce medzi knižnicami. Podľa požiadaviek používateľov plní MVS funkciu alternatívneho získavania dokumentov. Pokiaľ dokument vo fonde nemáme, zisťujeme jeho dostupnosť vo fondoch iných knižníc. Využívame on-line katalógy knižníc zverejnených na internete. Dokumenty boli žiadané elektronickou žiadankou, ktorá umožňuje najrýchlejší prístup k žiadanému dokumentu, prípadne mailovou poštou. Bola vedená presná evidencia odoslaných a prijatých žiadaniek. Najväčší záujem bol o knihy a xerokópie článkov zo Slovenskej národnej knižnice Martin. Veľmi dobrá spolupráca je s knižnicami: Slovenská pedagogická knižnica Bratislava, Ústredná knižnica SAV Bratislava, Štátna vedecká knižnica Prešov, Slovenská lekárska knižnica Bratislava a ŠVK Košice.

V roku 2011 bolo pre používateľov Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne objednaných spolu 560 dokumentov a článkov z periodík, ktoré sa nenachádzajú v knižničnom fonde, čo bolo o 128 dokumentov menej ako v roku 2010. Kladne bolo vybavených 488 žiadaniek.

Z knižničných fondov Oravskej knižnice bolo požičaných iným knižniciam 543 knižničných jednotiek. MVS sme poskytovali Msk Tvrdošín, Msk Trstená, Msk Námestovo, MsK Banská Štiavnica, Msk Žiar nad Hronom, Msk Detva, Msk Zlaté Moravce, ŠVK Košice, Základná škola Lokca a Obecnej knižnici v Rabči, Nižnej, Slovenskej národnej knižnici v Martine a Galantskej knižnici v Galante. V porovnaní s rokom 2010 z nášho fondu žiadali iné knižnice o 87 kníh viac.

Tab. 20 Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov

Kategória používateľov	Počet	Počet výpožičiek	Počet návštev doma/inštitúcii	Iné služby
slabozrakí a nevidomí	-	-	-	
imobilní	-	-	-	
Iní				
- Zariadenie pre seniorov a DSS pre dospelých	kolekt.použ.	423	12	Besedy, tematické podujatia
- DSS pre deti a dospelých	kolekt.použ.	45	10	Tematické podujatia, besedy, hlasné čítanie, súťaže
- Spojená škola - ŠZŠ pre žiakov s teles. postihnutím	kolekt.použ.	214	12	Tematické podujatia, besedy, hlasné čítanie, súťaže
- Spojená škola – ZŠ s MŠ pri nemocničnom zariadení	kolekt.použ.	46	8	Tematické podujatia, besedy, hlasné čítanie, súťaže
- Materské centrá	kolekt.použ.	124	12	Hlasné čítanie

Oravská knižnica poskytuje donáškovú službu kníh pre imobilných používateľov, ktorí sú klientmi Zariadenia pre seniorov a Domova sociálnych služieb pre dospelých v Dolnom Kubíne. Pravidelne raz mesačne pracovníčka knižnice, koordinátorka služieb a kultúrno-výchovnej činnosti, odovzdáva vypožičané dokumenty knihovníčke týchto zariadení. Záujem je prevažne o časopisy a krásnu literatúru. Pre členov Klubu dôchodcov v Dolnom Kubíne a klientov Zariadenia pre seniorov a DSS pripravujeme tematické podujatia a besedy so zaujímavými osobnosťami.

Dlhodobá knižnica spolupracuje so Spojenou školou – Špeciálnou ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím a Domovom sociálnych služieb pre deti a dospelých v Dolnom Kubíne. Pre žiakov a klientov týchto zariadení pravidelne mesačne organizujeme kultúrno-výchovné podujatia a donášku kníh. Výstavy výtvarných prác v priestoroch knižnice patria k aktivitám, na ktorých sa môže zaujímavou prezentovať činnosť žiakov školy pred miestnou komunitou.

Integrácia znevýhodnených používateľov do prirodzeného prostredia knižnice, motivovanie k čítaniu a rozvíjanie ich čitateľských zručností patrí k prioritám našej kultúrno-výchovnej činnosti. Snažíme sa vytvoriť z knižnice miesto, kde sa prekonávajú komunikačné a spoločenské bariéry medzi intaktnými a znevýhodnenými jednotlivcami, vytvárajú nové vzťahy a prehĺbuje záujem o knihy a čítanie. Aby táto snaha bola úspešná je dôležité nielen obohatenie knižničného fondu o zaujímavé a atraktívne tituly, ale aj získanie špeciálnych dokumentov a nábytku vhodného pre používateľov so špecifickými potrebami vyplývajúcimi z ich somatického, senzorického alebo mentálneho postihnutia. Z tohto dôvodu pripravujeme projekty zamerané na služby zdravotne a sociálne znevýhodneným používateľom, dopĺňame knižný fond interaktívnymi knihami so zvukovými a svetelnými signálmi, reliéfnymi obrázkami a stavebnicovými dielmi. Pásový schodolez umožňuje imobilným návštevníkom dostať sa na všetky oddelenia knižnice.

V tomto roku organizovala Oravská knižnica pravidelné podujatia v literárnom krúžku pri Domove sociálnych služieb pre deti a dospelých v Dolnom Kubíne, ktorého členmi sú klienti zariadenia. Rozvíjali sme spoluprácu so Spojenou školou – ZŠ s MŠ pri Detskom oddelení Dolnooravskej nemocnice MUDr. L. N. JÉGÉ v Dolnom Kubíne. Cyklus podujatí *Literárna lekárnica* a návštevy spojené s donáškou kníh sa uskutočňovali pravidelne raz do mesiaca.

K pravidelným aktivitám a partnerom v tejto oblasti pribudla spolupráca s OZ HARMÓNIA – Centrom pre rodinu a sociálnu starostlivosť, ktoré je zamerané na prácu so sociálne znevýhodnenými jednotlivcami, predovšetkým deťmi a mládežou. Boli zrealizované tematické podujatia, hlasné čítanie kníh, hádankové súťaže a hry.

Pre rodičov na rodičovskej dovolenky sú organizované aktivity a donáška kníh do materského centra Píšťalka v Dolnom Kubíne. V roku 2011 sa začala spolupráca aj s materským centrom Klubík v Dolnom Kubíne a Domovom pre osamelých rodičov s krízovým strediskom v Dolnom Kubíne.

Uvedené inštitúcie majú v knižnici bezplatné členstvo ako kolektívny používateľ.

1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Tab. 21 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Ukazovateľ	r. 2010	r. 2011	Rozdiel
počet podujatí	786	864	+ 78
z toho informačná výchova /kolektívov/	88	98	+ 10
počet účastníkov podujatí	19 223	19 454	+ 231
individ.konzultácie k využ.výpoč.techniky a el.médií*			

* údaj uvedú tie knižnice, ktoré ho evidujú

V roku 2011 sme zaznamenali opätovný nárast podujatí, celkovo bolo zrealizovaných 864 vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí, čo bolo o 78 viac ako v predchádzajúcom roku. Na doplnenie ukazovateľov v tabuľke uvádzame údaje o rozdelení kolektívnych podujatí podľa vekovej kategórie:

- pre deti do 14 rokov: 734
- pre mládež – 15-19 rokov: 85
- pre dospelých: 45

Z celkového počtu podujatí bola informačná výchova realizovaná 98-krát, podujatí s regionálnou tematikou bolo zrealizovaných 75, s hudobnou tematikou 15, prevencia kriminality 21.

V rámci kultúrno-výchovnej činnosti našej inštitúcie sa neustále zvyšuje počet podujatí, najmä vďaka vysokému záujmu škôl. Ich podstatná časť je z tohto dôvodu určená pre žiakov ZŠ. Kultúrno-výchovné a vzdelávacie podujatia sa vyberajú z ponukových listov zasielaných školám pravidelne na začiatku školského roka a zverejnených na webovej stránke Oravskej knižnice. Pedagógovia si uvedomujú dôležitosť čítania a literatúry, preto sa tematické podujatia organizované knižnicou stali vyhľadávanou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Ak je záujem, pripravujeme i témy, ktoré navrhnu učitelia.

Pravidelne organizujeme informatické výchovy pre všetky vekové kategórie používateľov, podujatia v rámci prevencie kriminality a drogových závislostí, hodiny hlasného a zážitkového čítania pre deti ZŠ a MŠ, čitateľské dielne, ilustrácie prečítaného príbehu a ich výstavy, výtvarné tvorivé dielne.

V r. 2011 sme si pripomenuli dielo významných osobností slovenskej aj svetovej kultúry (Martin Hattala, Janko Matúška, Martin Kukučín, Pavol Országr Hviezdoslav, Rudolf Dilong, Jozef Gašparík Leštinský, Ľubomír Feldek, Daniel Hevier, Mária Ďuríčková, Jozef Cíger Hronský, Vincent Šikula, Ľudovít Štúr, Milo Urban, Pavol Dobšinský Hans Christian Andersen a i.).

Dôraz sme kládli na regionálnu výchovu so zameraním na oravské ľudové zvykoslovie, ľudové umenie a remeslá. K významným osobnostiam regiónu sa pravidelne vraciame v umeleckom cestopise *Literárne prechádzky po Orave*, podujatiach *Moje mesto – rozprávanie o udalostiach, osobnostiach, pamätných miestach, povestiach z Dolného Kubína a Odkiaľ sme a kde sú naše korene* – povesti a rozprávanie o histórii Oravy.

Pretrvával záujem o hudobno-slovné pásma s tematikou dejín hudby od praveku po 20. storočie, životopisné medailóny slávnych hudobných skladateľov a interpretov, tematické podujatia o rôznych hudobných žánroch ako doplnok hudobnej výchovy na 2. stupni ZŠ.

Tematické podujatia, na ktorých sa venujeme ľudovej slovesnosti, ľudovým a autorským rozprávkam – slovenským i svetovým, povestiam, mýtom, bájam, bájkam, baladám, literatúre faktu, dobrodružnej literatúre, súčasnej literatúre pre deti, ľudským a detským právam, výchove k tolerancii, slušnému správaniu, prosociálnej a ekologickej výchove, sú zaujímavým obohatením vyučovacieho procesu na základných školách.

Pri príprave aktivít dodržiavame zásady primeranosti, postupnosti, názornosti a individuálneho prístupu. Usilujeme sa, aby boli vždy interaktívne a vychádzali z práce s knihou a literárnym textom.

Všetky akcie pre verejnosť organizované Oravskou knižnicou sú bezplatné.

Výber z najdôležitejších podujatí:

Rok Martina Hattalu na Orave (január – december 2011)

Žilinský samosprávny kraj vyhlásil rok 2011 za *Rok Martina Hattalu na Orave*. Významné výročie narodenia jazykovedca sme si pripomenuli vydaním bibliografického letáka *Martin Hattala - „Ozajstnou otčinou je reč národná“*, ktorý zostavil promovany historik Peter Huba.

Časopis *Priateľ knižnice* č. 2/2011 sa tejto osobnosti venoval v článkoch *Martin Hattala: Krátka mluvnica slovenská – Časť úvodu, Poznámky k portrétu, Poznámky k portrétu II, Dlhá cesta k národu a jazyku* autorky Otílie Štepitovej.

Pre verejnosť sme uskutočnili nasledujúce podujatia:

- *Literárny cestopis Oravy* - tematické podujatie o významných regionálnych osobnostiach a ich diele určené žiakom a študentom. Významná časť podujatia bola venovaná jubilujúcim osobnostiam – Martinovi Hattalovi a Jankovi Matúškovi.
- *Medzinárodný deň materinského jazyka – jazykovedné dielo Martina Hattalu* - výstava knižných dokumentov z fondu knižnice.
- *Naše prvé písmo* - Tematické podujatie pre žiakov o dejinách písma a slovenského jazyka spojené s ukážkami nárečí nášho regiónu.
- *Martin Hattala, Jozef Gašparík Leštinský – Život a dielo* - prezentácia života a diela významných osobností pripravená pre účastníkov 57. ročníka celoslovenskej súťažnej prehliadky Hviezdoslavov Kubín.
- *Slávni rodáci: Martin Hattala* - medailón jazykovedca a univerzitného profesora Martina Hattalu určený žiakom základných a stredných škôl.
- *Fontána Martinovi Hattalovi* - tvorivá dielňa literárneho klubu Fontána venovaná Martinovi Hattalovi a jeho kodifikácii slovenského jazyka.
- *Večný zápas* - literárne pásmo venované životu a dielu Martina Hattalu.

Už som prvák, už si čítam sám (január – december 2011)

5. ročník podujatia pre žiakov 1. ročníka ZŠ zameraného na rozvoj čitateľských zručností, ktorého cieľom je vzbudiť u detí záujem o knihy a čítanie a vychovať z nich celoživotných čitateľov. Zapájajú sa do neho triedne kolektívy verejných škôl, cirkevnej a súkromnej základnej školy v meste Dolný Kubín. Žiaci sú motivovaní k čítaniu počas pravidelných mesačných návštev v knižnici (od októbra do júna) prostredníctvom tematických podujatí, hlasného čítania a práce s literárnym textom. Účastníci projektu získavajú bezplatné členstvo v knižnici a sú kráľom Rozprávkovej ríše pasovaní na rytierov pekného slova. Projekt ukončuje zábavno-súťažné dopoludnie spojené so zapečatením šlabikára a odovzdaním symbolického kľúča k otváraniu knižiek.

Na podujatie nadväzujú celoročné projekty na podporu čítania určené žiakom 2. – 4. ročníka ZŠ *Druháci, Tretiaci, Štvrtáci v knižnici*. Jednotlivé aktivity tvoria prednášky na rôzne témy, tvorivé dielne, hlasné, tiché a zážitkové čítanie, rozvíjanie schopností čítať s porozumením a samostatná práca žiakov s literárnym textom.

Týždeň slovenských knižníc – TSK (28.3. – 3.4.2011)

Oravská knižnica počas 12. ročníka *Týždňa slovenských knižníc* zorganizovala 17 podujatí pre verejnosť, ktorých sa zúčastnilo 550 návštevníkov.

Úvod týždňa patril stretnutiu detí a mládeže s prírodovedcom a spisovateľom *Miroslavom Sanigom*. Besedy s ním sú vždy zaujímavé a podnetné. Ani táto, určená žiakom Špeciálnej základnej školy pre žiakov s telesným postihnutím a klientom Domova sociálnych služieb pre deti a dospelých, nebola výnimkou. Deti a ich pedagógovia navyše prichystali vzácnemu hosťovi milé prekvapenie, divadelné predstavenie inšpirované jeho životom a obdivuhodným vzťahom k prírode.

Pre priaznivcov literatúry v Zariadení pre seniorov a Domove sociálnych služieb pre dospelých pripravila knižnica besedu s regionálnym autorom *Ivanom Daudom*. Jeho krátke prózy, publikované v knihách *Chodníčkom krivoľakým* a *Tu som, si okamžite* po vydaní získali srdcia čitateľov a stále patria k veľmi obľúbeným.

K tradičným podujatiam patril *slávnostný bezplatný zápis nových čitateľov*, žiakov 1. ročníka ZŠ a ich pasovanie na rytierov pekného slova kráľom Ríše rozprávok. Bezplatne zapísaní sú

všetci záujemcovia z triednych kolektívov zúčastnených v projekte na podporu čítania a rozvíjania čitateľských zručností, *Už som prvák, už si čítam sám.*

Ďalšie aktivity tvorili tematické podujatia, súťaže, exkurzie a informačná výchova pre deti materských a základných škôl – *Svetom rozprávok...*, *V dome plnom kníh*, *Knihy, knižky, knižočky*, *Aj knihy majú svoj sviatok*, *Kubínsky krčiazok*, *Kto je kto v rozprávkach Pavla Dobšinského* a *Deň otvorených dverí*.

Týždeň ukončila obľúbená *Noc s Andersenom – nočné čítanie v knižnici*. Podujatia sa zúčastnilo 17 detí vo veku do 12 rokov a 6 dospelých. Medzi nocujúce deti zavítala detská spisovateľka Alžbeta Verešpejová, regionálny autor Peter Huba, pre účastníkov bola pripravená na hodine tvorivého čítania, zažili nočné dobrodružstvo s hasičmi v meste, v mestskom parku sadili stromček - andersenovník, prebudili svoju fantáziu v tvorivej dielni na tému *Prišla k nám jar*, maľovali si na sklo, čítali hrôzostrašné príbehy, hrali divadielko, kreslili komiks, hádali hádanky.

Návštevníci knižnice mali možnosť prehliadnuť si výstavy *60 rokov Oravskej knižnice Antona Habovštiaka*, *Knihy Oravy 2010* - knihy nominované do súťaže o najzaujímavejšiu regionálnu publikáciu uplynulého roka, ktorú vyberajú čitatelia hlasovaním a *To sme my* - výtvarné práce detí z materských škôl.

Sprievodným podujatím Týždňa slovenských knižníc bola v pondelok 4.4.2011 beseda so spisovateľom *Antonom Laučekom*. Jej účastníci, študenti gymnázia, spoznali nielen zaujímavého literárneho autora, ale aj vtipného a pútavého rozprávača, ktorý dokáže zabaviť široké publikum.

Les ukrytý v knihe, Naj lesná kniha Projekt s Národným lesníckym centrom vo Zvolene
V spolupráci s Národným lesníckym centrom vo Zvolene sa OK AH zapojila do celoslovenského projektu zameraného na podporu zvyšovania environmentálneho povedomia verejnosti a jej pozitívneho formovania smerom k lesu a lesníctvu. V týždni od 9.4.-13.4 a počas celého mesiaca Apríla – mesiaca lesov boli realizované pre deti mesta Dolný Kubín a okolia aktivity zamerané na prírodu: hodiny zážitkového čítania, výtvarné dielne, hodiny hlasného čítania, riešenie kvízov. Vyvrcholením aktivít bolo stretnutie lesných pedagógov so žiakmi ZŠ P. Škrabáka v Dolnom Kubíne na interaktívnej hodine čítania, práce s pracovnými listami, rôznymi rekvizitami a kvízmi. Stretnutie vzbudilo u detí veľký záujem o prírodu, zvieratá v nej i o jej ochranu. Do všetkých aktivít sa zapojilo celkom 248 detí.

Čítajme si... (31.5.2011)

Posledný deň mesiaca máj patril celoslovenskému maratónu čítania detí *Čítajme si*, ktorého hlavným organizátorom je Linka detskej istoty UNICEF, spoluorganizátori Slovenská asociácia knižníc, Spolok slovenských knihovníkov, vydavateľstvo Slovart. Tento termín bol vybraný pri príležitosti osláv *Medzinárodného dňa detí*. V Oravskej knižnici od 9,00 hod. do 15,00 hod. čítalo 137 detí, každé po jednej strane z knihy *Danka* a *Janka* a aj oni tak prispeli k vytvoreniu nového slovenského rekordu v simultánnom verejnom čítaní detí.

Mladý knihovník (1.6.2011)

Detské oddelenie OKAH pripravilo pri príležitosti MDD pre návštevníkov oddelenia možnosť stať sa aspoň na chvíľu pracovníkom knižnice a poskytovať svojim kamarátom čitateľom služby a rady ako knihovníci. Podujatia sa zúčastnilo 12 detí vo veku do 18 rokov. Dojmy zapojených detí boli zaujímavé, zistili, že práca knihovníkov je náročná, pretože musia mať veľa vedomostí zo všetkých oblastí.

Hviezdoslavov Kubín (22.6. – 25.6.2011):

Oravská knižnica je dlhoročným spoluorganizátorom celoslovenskej súťaže v umeleckom prednese a tvorbe divadiel poézie. Do jej 57. ročníka sme prispeli pásmom o živote a diele *Martina Hattalu* a *Jozefa Gašparíka Leštinského*, *Knižným bazárom*, na ktorom sme rozdávali záujemcom vyradené knihy a naopak verejnosť mohla darovať svoje knihy knižnici a autorskými besedami s historikom a spisovateľom *Petrom Hubom* v DSS pre dospelých a Zariadení pre seniorov v Dolnom Kubíne a na *Vyšnokubínskych prviesenkach* vo Vyšnom Kubíne.

Čítať si je paráda (august – december 2011)

Projekt, ktorý podporilo Ministerstvo kultúry SR, si kládol za cieľ prebudiť u detí záujem o čítanie, upriamiť ich pozornosť na pôvodnú tvorbu slovenských autorov, zapojiť deti do aktívneho spoznávania literatúry a regionálnych kultúrnych tradícií, formovať čitateľské vedomie detí a mládeže prostredníctvom stretnutí s literárnymi tvorcami. Obsahovú náplň tvorili rôznorodé aktivity ako sú hodiny hlasného čítania a čitateľské dielne, tvorivé výtvarné a literárne dielne, stretnutie s rozprávkovým kráľom, zábavno-súťažné aktivity, *Noc čierneho jednorožca* – nočné čítanie v knižnici, literárno-vedomostná súťaž *Knižný Vševedko*, besedy so spisovateľmi *Martou Hlušikovou*, *Blaženou Mikšíkovou*, *Petrom Hubom*, *Miroslavom Sanigom*, *Dušanom Duke Fabianom*, ilustrátorom *Martinom Kellenbergerom*, zostavenie a vydanie záložiek do kníh.

Knižný veľtrh Bibliotéka – Pedagogika 2011 (3.11. – 6.11.2011)

Oravská knižnica bola jednou z regionálnych, ktorá sa predstavila na 19. knižnom veľtrhu *Bibliotéka 2011* v Inchebe Expo Bratislava. Priestor vo vystavovateľskom stánku ŽSK využila na prezentáciu svojej vydavateľskej a edičnej činnosti a tiež predajnú výstavu víťazných kníh súťaže *Kniha Oravy 2010*. Na hlavnom pódiu sa predstavila programom *Kniha Oravy 2010* – prezentácia súťaže a víťazných autorov, z ktorých sa podujatia osobne zúčastnil historik a spisovateľom *Peter Huba*.

Večný zápas – udelenie ocenenia Priateľ knižnice (12.12.2011):

Záverečným podujatím pre verejnosť sa stal adventný literárny podvečer *Večný zápas*. Úvod patrilo spomenie na jazykovedca *Martina Hattalu*, nasledovalo autorské čítanie členov literárneho klubu *Fontána*, ktorí predstavili svoju novú prozaickú i poetickú tvorbu. Hudobnú časť programu pripravili žiaci a pedagógovia ZUŠ P. M. Bohúňa v Dolnom Kubíne. Druhá časť podujatia bola vyhradená pripomenutiu si 60. výročia vzniku Oravskej knižnice *Antona Habovštiaka*. Pri tejto príležitosti boli odovzdané pamätne listy bývalým dlhoročným pracovníkom knižnice a jej riaditeľom.

Na záver bolo udelené ocenenia *Priateľ knižnice*, ktoré je poďakovaním Oravskej knižnice za nezištnú spoluprácu a priazeň. Ocenenie si prevzali pani *Katarína Kasalová* a *Mgr. Štefan Jakoby*.

Medzinárodné projekty:

Kniha je most k vzájomnému spoznávaniu (marec 2010 – február 2011)

Medzinárodný projekt, ktorého cieľom je rozvoj kontaktov a cezhraničnej slovensko-poľskej spolupráce v oblasti kultúry, bol podporený Programom cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007 – 2013 fond Mikroprojekty. Obsahovú náplň projektu tvorili aktivity pre všetky vekové kategórie zamerané na vydanie a prezentáciu kníh rozprávok a esejí regionálnych autorov, organizáciu spoločenských a kultúrno-výchovných podujatí,

tvorivých dielní a výtvarných súťaží pre deti. Projekt uzavrela medzinárodná konferencia s názvom *Desaťročie 2001 – 2010 – vstup do nového milénia*, ktorá sa konala 23.2.2011 a venovala sa problematike slovensko-poľskej cezhraničnej spolupráce v oblasti kultúry. Jednotlivé príspevky zhodnotili spoluprácu kultúrnych inštitúcií Žilinského samosprávneho kraja s ich poľskými partnermi. V programe vystúpili riaditeľ Odboru kultúry a komunikácie s verejnosťou ŽSK Mgr. Peter Kubica, riaditeľka Krajskej knižnice v Žiline Mgr. Katarína Šušoliaková, riaditeľka Mestskej knižnice v Limanowej Mgr. Halina Matras, riaditeľ Oravskej knižnice Antona Habovštiaka prom. historik Peter Huba, vedúca Oddelenia propagácie, európskej integrácie, kultúry, turistiky Mestského úradu v Limanowej Mgr. Jolanta Szyler a koordinátorka služieb a kultúrno-výchovnej činnosti Oravskej knižnice Antona Habovštiaka Miriam Kazimírová. Sprievodnou aktivitou konferencie bolo vydanie *dvojazyčnej publikácie o knižniciach v Dolnom Kubíne a Limanowej* a konferenčné a propagačné materiály.

Darujme si kúsok historických tradícií (jún 2010 – apríl 2011)

Medzinárodný projekt spolufinancovaný Európskou úniou v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013 realizovaný v spolupráci s Regionálnou knižnicou Karviná. Aktivity boli zamerané na výmenu odborných skúseností v oblasti knižnično-informačných služieb, vzájomné spoznávanie kultúrnych a historických hodnôt oboch regiónov, vzájomného spoznávania slovenskej a českej literatúry a podporu čítania detí a mládeže. V roku 2011 bola v rámci projektu vytvorená webstránka Sedem divov môjho kraja, zverejnené on-line kvízy z oblasti literatúry, histórie a prírody oboch regiónov, vydaná publikácia *Čas priateľstva a záložky*. Záverečné podujatie projektu - Medzinárodná konferencia pod názvom *V čítaní je poznanie* – sa stala priestorom na výmenu odborných skúseností v oblasti knižnično-informačnej práce a zhodnotenie spolupráce participujúcich cezhraničných partnerov. Vystúpili na nej: riaditeľ Oravskej knižnice A. Habovštiaka, promovany historik Peter Huba, Mgr. Miroslava Biznárová, riaditeľka neziskovej organizácie Osmijanko, PaedDr. Ján Pochanič, PhD. z Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity, riaditeľka Regionální knihovny Karviná PhDr. Halina Molinová, Michaela Unucková z Regionálnej knihovny v Karvinej a Alena Javorková z Oravskej knižnice.

Vzájomné spojenia – história a súčasnosť (október 2011 – september 2012)

Medzinárodný projekt, ktorého cieľom je rozvoj kontaktov a cezhraničnej slovensko-poľskej spolupráce v oblasti kultúry, bol podporený Programom cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007 – 2013 fond Mikroprojekty. Program projektu tvoria aktivity pre všetky vekové kategórie ako sú vydanie informačno-propagačných materiálov s regionálnou tematikou, hodiny regionálnej výchovy a čitateľské dielne pre deti, medzinárodná konferencia, tvorivé výtvarné dielne, súťaž školských časopisov, výtvarná súťaž a tvorivá súťaž pre deti, vydanie zborníka členov literárnych klubov pôsobiacich pri knižniciach v Dolnom Kubíne a Limanowej a ich prezentácia, poznávacie exkurzia.

Výpravy za vzájomným kultúrnym poznaním

Medzinárodný projekt realizovaný v spolupráci s Regionálnou knižnicou Karviná, spolufinancovaný Európskou úniou v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013, ktorý svojím zameraním nadväzuje na projekt *Darujme si kúsok historických tradícií*. Projekt otvorila výstava *Po stopách osobností*, ktorá prostredníctvom materiálov partnerských knižníc predstavila významné postavy oboch

regiónov. Ďalšou aktivitou bol cyklus podujatí pod názvom Kreslo pre host'a a v roku 2011 sa tiež uskutočnili čitateľské a výtvarné dielne – Nedokončený príbeh, kde bolo úlohou detí dokončiť a následne ilustrovať príbeh regionálneho autora.

Uskutočnené besedy:

Ivan Dauda (spisovateľ), Dušan Duke Fabian (spisovateľ, vedec), Peter Huba (spisovateľ, historik), Marta Hlušíková (spisovateľka, pedagogička), Michal Hvorecký (spisovateľ, publicista), Martin Kellenberger (ilustrátor, pedagóg), Eva Kurjaková (spisovateľka), Anton Lauček (spisovateľ, pedagóg), Václav Majerník (poľovník, lesník), Blažena Mikšíková (spisovateľka), Miroslav Saniga (spisovateľ), Otília Štepitová (pedagogička, spisovateľka), Tomáš Toček (cestovateľ, horolezec, spisovateľ)

Uvedenie a prezentácia nových kníh:

Peter Huba – *Putovanie s Duchom dávnych čias*

Jozef Kaščák – *Živá reklama*

Klubová činnosť knižnice:

Fontána – literárny klub. Vznikol a pri knižnici pôsobí od roku 1999. Členovia klubu sa stretávajú raz do mesiaca. Stretnutia slúžia na získanie vzájomných kontaktov, ich súčasťou sú tvorivé dielne, čítanie a rozborov vlastnej tvorby, diskusie o literatúre a umení, informácie o knižných novinkách, literárnych súťažiach. Svoju tvorbu uverejňujú v klubových zborníkoch, časopisoch a na internete (na klubovej webovej stránke). Pre verejnosť pravidelne pripravujú autorské čítania v knižnici.

Klub čítajúcich rodičov a ich detí – určený najmladším čitateľom (hlasné čítanie, prezeranie knížiek a obrázkov, hry a vytváranie pozitívneho vzťahu ku knihám od skorého detstva). Klub sa siedmy rok stretáva v Materskom centre Píšťalka v Dolnom Kubíne a v súčasnosti v centre Klubík v Dolnom Kubíne, ktorých priestory viac vyhovujú deťom v rannom veku. Raz mesačne do materského centra prichádza koordinátorka služieb a kultúrno-výchovnej činnosti, spolu si nahlas čítajú, rozprávajú sa o knižkách. Do čítania sa aktívne zapájajú aj rodičia. Členovia klubu môžu knižnicu navštevovať individuálne, prezenčne si vypožičať a čítať knihy v kútiku pre najmenších na detskom oddelení. Okrem kníh sú tu k dispozícii hračky a stavebnice.

Školské kluby detí ZŠ v Dolnom Kubíne navštevujú knižnicu počas školského roka pravidelne v popoludňajších hodinách. Žiaci sa venujú hlasnému a tichému čítaniu, pracujú v tvorivých dielňach, hrajú spoločenské hry a súťaže.

Klub fantastiky Unicornus – pôsobí pri knižnici od r. 2007. Jeho členmi sú starší žiaci základných a stredných škôl a študenti vysokých škôl. V spolupráci s knižnicou realizujú aktivity tematicky zamerané na fantasy literatúru. Počas letných prázdnin klub pravidelne organizuje úspešné nočné čítanie pod názvom *Noc čierneho jednorožca*.

Poľský klub – zriadila Oravská knižnica so zámerom združiť občanov poľskej národnosti žijúcich v našom regióne a priaznivcov poľskej literatúry a kultúry. Cieľom stretnutí klubu je informovanie o novej literatúre v poľskom jazyku, čítanie literatúry, rozvíjanie vzájomných slovensko-poľských kontaktov, projekcie DVD filmov v poľskom jazyku, diskusie. Členovia klubu majú možnosť stretávať sa v priestoroch knižnice, využívať knižničný fond a zariadenie. Pri príprave programov sú akceptované návrhy členov klubu a ich záujmy.

Výstavky a nástenky

Výstaviak bolo pripravených 207 (v roku 2010: 183) a násteniek 47 (v roku 2010: 66).

Výstavami kníh a nástenkami si pripomínáme výročia, reagujeme na aktuálne problémy a udalosti, predstavujeme svoju činnosť, nové knihy, propagujeme kultúrne podujatia v meste a regióne.

V mesiacoch január – apríl mali návštevníci knižnice možnosť zoznámiť sa s nominovanými publikáciami v regionálnej súťaži *Kniha Oravy 2010* na ich výstave v čítárni. V čítárni bola sprístupnená celoročná výstava fotografií a písomných dokumentov venovaných *60. výročiu vzniku Oravskej knižnice Antona Habovštiaka*.

Na náučnom oddelení to boli výstavy publikácií z fondu knižnice v rámci prevencie drogových závislostí *Týždeň boja proti drogám*, Roku Martina Hattalu *Medzinárodný deň materského jazyka – 190. výročie narodenia Martina Hattalu*, Oslavy konca 2. svetovej vojny *II. svetová vojna v literatúre*.

V priestoroch detského oddelenia pravidelne vystavujeme výtvarné a literárne práce detí (*Osmijankove rozprávky*, *Zvieratká v rozprávkach*, *To sme my*, *Maľovaný svet 1*, *Maľovaný svet 2*, *Danka a Janka*, *Môj obľúbený hrdina*, *Rozprávková krajina*, *Čarovné pastelky*, *Čítať si je paráda*, *Ilustrácie rozprávok*).

Priestory detského oddelenia v období letných prázdnin spestrila svojou tvorbou, bábkami a knihami, česká výtvarníčka a spisovateľka *Vítězslava Klimentová*. Tajomné postavy víl, škriatkov a lesných bytostí zaujali detských i dospelých návštevníkov.

V auguste sa návštevníci mohli zoznámiť s víťaznými publikáciami regionálnych súťaží *Kniha Oravy*, *Kniha Turca*, *Kniha Liptova*, *Kniha Kysúc*, *Kniha Považia* na putovnej výstave, ktorá sa postupne sprístupnila v regionálnych knižniciach Žilinského samosprávneho kraja.

V septembri sa knižnica pripojila k ďalším kultúrnym inštitúciám a pri príležitosti *Dní európskeho kultúrneho dedičstva* usporiadala deň otvorených dverí a výstavu publikácií Oravci v slovenskej kultúre.

V rámci spolupráce s regionálnymi inštitúciami sme návštevníkom knižnice predstavili výtvarné práce žiakov Spojenej školy v Nižnej na výstave *Martin Hattala – brusič klenoty*.

Verejnosti bola sprístupnená v priestoroch detského oddelenia výstava dokumentov a fotografií, ktorú pripravila Regionální knihovna Karviná o svojom regióne ako jednu z aktivít medzinárodného projektu *Výpravy za vzájomným kultúrnym poznaním*.

Súťaže a ankety: 22

Oravská knižnica a týždenník *My Oravské noviny* usporiadali *8. ročník regionálnej súťaže školských časopisov základných škôl Najlepší školský časopis 2011*, zúčastnilo sa ho štrnásť časopisov v troch kategóriách. O ich umiestnení rozhodovala porota v zložení: Ing. Lýdia Vojtaššáková – šéfredaktorka týždenníka *MY Oravské noviny*, Peter Huba – riaditeľ Oravskej knižnice A. Habovštiaka, Juraj Lukáč – grafik a Miriam Kazimírová – koordinátorka služieb a kultúrno-výchovnej činnosti Oravskej knižnice A. Habovštiaka. V kategórii časopisy žiakov 1. -9. ročníka zvíťazili časopisy *Únik – ZŠ s MŠ Habovka*, *Kohútik – ZŠ J. Matúšku v Dolnom Kubíne* a *Sused – ŠZŠ pre žiakov s telesným postihnutím a DSS pre deti a dospelých v Dolnom Kubíne*. V kategórii žiakov 1. – 4. ročníka sa stal víťazom časopis *Tik-Tak ZŠ s MŠ v Babíne*. Do kategórii e-časopis sa zapojil len časopis *Úsmev – CZŠ sv. apoštola Pavla v Sihelnom*, ktorý získal čestné uznanie.

Oravská knižnica sa aj v tomto roku zapojila do celoslovenskej čitateľskej súťaže pre deti *Čítame s Osmijankom*. Súťažné žiacke kolektívy sme oslovili v ZŠ J. Matúšku v Dolnom Kubíne a ZŠ P. Škrabáka v Dolnom Kubíne.

Používatelia knižnice mali možnosť hlasovať v celoslovenskej čitateľskej ankete *Detská kniha roka*, ktorú vyhlásili OZ Fanfáry a Pracovná skupina pre prácu s deťmi a mládežou pri OKS SNK v Martine.

Detské oddelenie pripravilo celoročnú vedomostnú súťaž *Osmijanko vie – kto vie tiež odpovie* a aktívne sa zapojilo do celoslovenských súťaží *Kto je kto? – Deň ľudovej rozprávky*, *Naj lesná kniha* v spolupráci s Národným lesníckym centrom.

Trojčlenné družstvo detských čitateľov, víťazov regionálneho kola, reprezentovalo knižnicu na krajskom kole literárno-vedomostnej súťaže *Knižný Vševedko* v Krajskej knižnici v Žiline. Súťaž každoročne organizujú regionálne knižnice ŽSK v spolupráci s Krajskou pobočkou SSK v Žiline. Víťazky regionálneho kola *Kráľa čitateľov* sa s pracovníčkou knižnice sa zúčastnili na Celoslovenskom sneme kráľov čitateľov vo Verejnej knižnici Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici

Súťaž *Kniha Oravy 2010* vyhlásila Oravská knižnica v spolupráci s mediálnymi partnermi MY Oravské noviny a TV DK – Infoštúdio mesta Dolný Kubín. Mohli byť do nej nominované knihy, ktoré vyšli v r. 2010 a sú s regiónom Orava späté tematicky alebo osobou autora v textovej či obrazovej časti. Knihy nominovali autori, vydavatelia, kníhkupci alebo čitateľská verejnosť. O ich umiestnení rozhodli čitatelia prostredníctvom anketových lístkov na jednotlivých oddeleniach knižnice prípadne elektronickým hlasovaním.

Cieľom tejto súťaže je propagácia regionálnej literatúry medzi širokou verejnosťou a ponúknutie priestoru autorom a vydavateľom na bezplatnú prezentáciu svojich diel. Súťaž nemá ambíciu odborného hodnotenia predkladaných kníh, ide v nej o poskytnutie možnosti vyjadrenia čitateľskej priazne jednotlivým publikáciám. Do 3. ročníka bolo nominovaných 28 kníh v dvoch kategóriách a odovzdaných bolo 902 platných hlasov čitateľov. Víťazné knihy v 1. kategórii - beletria: Eva Kurjaková – *Povesti spod Pilska*, Peter Huba – *Povesti z Oravy II.*, Ján Štepita – *Poviedky neskorého leta*. V 2. kategórii - odborná literatúra sa umiestnili: Eva Kurjaková – *Viac ako sto*, Jozef Golvoň – *Monografia obce Hladovka*, Michal Čajka (zostavovateľ) – *Dolná Lehota: Bývalá obec a jej obyvatelia*. Na slávnostnom vyhodnotení súťaže boli z hlasujúcich vyžrebovaní traja výhercovia, ktorí získali vecné ceny. Z víťazných publikácií súťaží v jednotlivých regiónoch Žilinského samosprávneho kraja bola zostavená výstava, ktorá sa postupne predstavila vo všetkých regionálnych knižniciach Žilinského samosprávneho kraja a na knižnom veľtrhu Bibliotéka v Bratislave.

2. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Tab. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Ukazovateľ	r. 2010	r.2011	Rozdiel
registrované bibliograf. a faktogr. informácie	25 421	26 070	+ 649
Počet vypracovaných bibliografií	5	3	- 2
Počet rešerší	140	131	- 9
- z toho na regionálne témy	41	38	- 3
Počet monitorovaných periodík	57	49	- 8
Počet záznamov v databáze celkom	17 214	17 694	+ 480
z toho ročný prírastok	434	480	+ 46
fond regionálnych dokumentov – knihy	2 927	2 999	+ 72
periodiká	29	30	+ 1
počet využívaných elektronických zdrojov	6	6	0
výpožičky regionálnej literatúry	3 333	3 803	+ 470

Oravská knižnica Antona Habovštiaka plnila počas roku 2011 funkciu regionálneho bibliograficko–informačného centra pre okresy Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín.

Úsek regionálnej bibliografie bol systematicky doplňovaný novými prírastkami, ktoré sme získavali nákupom a darom, formou písomných i telefonických požiadaviek sme oslovovali miestnych vydavateľov a autorov, kde sme sa väčšinou stretávali s ústretovým poskytovaním vydaných dokumentov. Povinným výtlakom získavame všetku periodickú tlač v regióne (v roku 2011 to bolo 30 titulov regionálnych, mestských, obecných, školských a iných typov periodík). Darom získavame knižné publikácie, brožúry, propagačné materiály, letáky a tlač menšieho rozsahu od obyvateľov, používateľov, autorov, vydavateľov a kultúrnych inštitúcií. Základná koncepcia práce s regionálnou literatúrou sa zameriavala na systematické doplňovanie fondu o tituly s regionálnou tematikou, ktoré boli vydané v roku 2011, vyhľadávaním na internetových stránkach, prípadne prieskumom edičnej ponuky rôznych inštitúcií. Vydavatelia zasielajú mestské, obecné i školské časopisy do knižnice pravidelne. Vydávané regionálne periodiká sú archivované vo viazanej forme. Regionálny knižničný fond je používateľom prístupný len za prítomnosti pracovníkov knižnice, aby bola zabezpečená jeho ochrana.

Na úseku sa priebežne spracovávala databáza súbežnej regionálnej bibliografie „Orava v tlači 1994–2011“ v informačnom systéme BIBLIS. Databáza je výberom analyticky spracovaných článkov a štúdií z regionálnej a ostatnej na Slovensku vychádzajúcej tlače, kníh, zborníkov a rôznych publikácií dokumentujúcich hospodársky a sociálny rozvoj regiónu Oravy. K 31. decembru 2011 obsahovala databáza 17 694 bibliografických záznamov. Plné texty článkov z celoslovenskej tlače sú archivované vo forme výstrižkov. V dôsledku krátenia finančných prostriedkov odoberá od r. 2010 knižnica menší počet periodickej tlače, čo negatívnym spôsobom ovplyvnilo rozsah monitoringu regionálnych tém. Odzrkadľuje sa to aj v nižšom počte nových záznamov v databáze BIBLIS. Tiež niektoré obecné a mestské úrady prestali vydávať vlastné noviny, ktoré bližšie dokumentovali dianie v meste a obci.

Záujem o výpožičné a bibliograficko–informačné služby na úseku regionálnej bibliografie je využívaná predovšetkým študentmi vo všetkých formách štúdia, pracovníkmi kultúrnych zariadení, regionálnych médií a iných subjektov v meste, ako aj ďalšími záujemcami o regionálne témy z radov registrovaných používateľov. Monitoring periodickej tlače je poskytovaný podľa záujmu, jednotlivcom aj inštitúciám len na požiadanie. Sprístupnením regionálnej databázy na webovej stránke knižnice sa zvýšil záujem používateľov o samorešeršovanie, priebežne im boli poskytované inštruktáže vo vyhľadávaní relevantných informácií v databáze regionálnych článkov a analyticky spracovaných zborníkov a ďalších publikácií. Skvalitnenie informačného komfortu čitateľov a používateľov je prioritná úloha knižnice, používateľom poskytujeme on-line referenčné služby a elektronické dodávanie informácií, napr. zasielanie emailom naskenovaných článkov, tematických rešeršných výstupov, rôznych faktografických údajov a pod.

Súčasťou fondu sú aj sekundárne bibliografické dokumenty, ktoré sú systematicky doplňované. Informačný aparát predstavujú bibliografické kartotéky a príručná knižnica oddelenia. Príručná knižnica obsahuje odborné i všeobecné encyklopédie, muzeálne i literárne zborníky, ročenky, biografické slovníky, tematické bibliografie a pod. Z regionálnych kartoték sú najviac využívané: tematická, miestopisná a kartotéky osobností. V elektronickej podobe je spracovaných viac ako 400 osobností, ktoré sú sprístupnené pre používateľov tiež na webovej stránke knižnice.

V roku 2011 bolo spracovaných 131 elektronických rešeršných výstupov, z toho 38 na regionálne témy, ktoré boli spracované z fondu Oravskej knižnice, Slovenskej národnej bibliografie, Českej národnej bibliografie, EBSCO databáz a on-line katalógov knižníc na internete.

Žilinský samosprávny kraj aj v tomto roku pokračoval v tradícii vyhlasovania Roku osobností a udalostí. Rok je venovaný osobnosti, ktorá sa svojim životom a prácou zaslúžila o kultúrno-spoločenský rozvoj svojho regiónu. V roku 2011 sme si pripomenuli 190. výročie narodenia významného slovenského jazykovedca, jedného z kodifikátorov spisovnej slovenčiny **Martina Hattalu**, rodáka z Trstenej.

3. Metodická a poradenská činnosť knižnice

3.1. Metodické návštevy

	r.2010	r.2011	Rozdiel
Počet metodických návštev	57	56	- 1
– z toho verejné knižnice	49	46	- 3
školské knižnice	8	10	+ 2
Počet konzultácií	149	151	+ 2
Odborné podujatia	3	2	- 1

3.2. Vnútroknižničná metodika - zameranie

V rámci vnútroknižničnej metodiky sme sa zamerali na riešenie odborných a technických problémov súvisiacich s prevádzkou knižnice, vypracovanie koncepcií, interných smerníc a dokumentov, rozborovú činnosť a spracovávanie štatistík, vypracovanie dotazníkov, formulárov a podkladov pre zriaďovateľa, SNK Martin a ďalšie inštitúcie (napr. Východiská a priority pre rozvoj kultúry 2012-2016, Národný program reforiem SR 2011, Hlavné úlohy na rok 2010, Programový rozpočet, Zaujímavosti o Oravskej knižnici apod.), participáciu pri vypracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov pre OK AH, cezhraničnú spoluprácu, administráciu kultúrnych poukazov, prípravu a realizáciu podujatí väčšieho rozsahu.

Metodička zabezpečovala korektnú prevádzku počítačovej siete a elektronických databáz, servis nad systémami Libris a Biblis, realizovala ošetrovanie vzniknutých chýb v knižnično-informačnom systéme a zmeny v jeho nastaveniach. V súvislosti s prechodom na iný knihovnícky program poskytovala podklady zriaďovateľovi a Krajskej knižnici v Žiline. Viedla občianske združenie Orbis Libri a súvisiacu agendu.

3.3. Verejné knižnice

Tab. 23 Okresná metodická pôsobnosť

Rok	Počet kniž. v met. pôsob.	Úväzok metod. pre okres. metod.	Odb. poduj. pre knih.	Počet metod. návštev	Počet konzul.	Počet stagnuj. knižníc	Počet knižníc s obnov. činn.	Počet kniž. bez fin.prostr. na KF	% kniž. bez nákupu KF	Počet automat. knižníc	Počet knižníc s intern. pre verej.
2010	59	1	2	57	149	12	2	30	50,8	8	8
2011	58	1	2	56	151	13	1	29	50	9	8

3.4 Stav verejných knižníc v metodickej pôsobnosti knižnice podľa jednotlivých okresov:

Oravská knižnica A. Habovštiaka má vo svojej metodickej pôsobnosti 58 verejných knižníc v okrese Dolný Kubín (1 obecná profesionálna, 22 neprofesionálnych), Námestovo (1 mestská, 3 obecné profesionálne, 18 neprofesionálnych) a Tvrdošín (2 mestské, 1 obecná profesionálne, 10 neprofesionálnych). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa stav

verejných knižníc znížil o 1 knižnicu – obecná knižnica v Kline bola zlúčená so školskou knižnicou a prešla do siete školských knižníc.

Sieť profesionálnych knižníc

Sieť verejných knižníc s profesionálnymi pracovníkmi v metodickej pôsobnosti Oravskej knižnice tvoria 3 mestské knižnice a 5 obecných knižníc. Mestské knižnice v Námestove, Trstenej a Tvrdošíne a obecná knižnica v Rabči sú plne automatizované prostredníctvom knižnično-informačného systému Libris. V knižniciach v Nižnej, Zákamennom a Oravskej Lesnej pokračovalo retro spracovanie knižničného fondu v systéme Libris a v knižnici v Zázrivej v systéme MaSK. V rámci metodických návštev sme priebežne zaškoľovali pracovníčky týchto knižníc v práci s jednotlivými modulmi knižničných systémov (retro, revízia, akvizícia, generovanie súhrnných štatistických údajov), opravovali vzniknuté chyby v programe. Všetky verejné knižnice s profesionálnymi zamestnancami v metodickej pôsobnosti OKAH majú výpočtovú techniku a knihovnícky program a okrem knižníc v Zázrivej a Oravskej Lesnej aj prístup na internet.

Z profesionálnych knižníc sa do národného projektu Informatizácia knižníc SR – verejný internet zapojila len knižnica v Rabči, kde je v prevádzke 8 terminálov. Ostatné knižnice sa z dôvodu nedostatočných priestorových, organizačných, personálnych a technických podmienok do projektu nezapojili.

Metodická pomoc sa zameriavala aj na poskytovanie odborných usmernení a konzultácií pri vypracovávaní a záverečnom vyhodnocovaní projektov do Grantového systému MK SR. Projekty na nákup literatúry pre rok 2011 podali všetky knižnice s profesionálnymi pracovníkmi, podporené boli knižnice Zázrivá 400 Eur, Námestovo 1 000 Eur, Rabča 700 Eur, Oravská Lesná 800 Eur, Tvrdošín 1 200 Eur, Trstená 1 200 Eur, Nižná 600 Eur. Projekty na získanie výpočtovej techniky pre rok 2011 podali knižnice v Námestove, Rabči a Oravskej Lesnej, ani jeden z projektov nebol podporený.

Dňa 27.4.2011 sa uskutočnilo pracovné stretnutie profesionálnych knihovníkov, ktorí sa v úvode zúčastnili seminára V čítaní je poznanie a ďalej nasledovala porada zameraná na zaškolenie vo vyplňaní elektronického štatistického výkazu a poskytovanie rešeršných služieb.

Sieť neprofesionálnych knižníc

Metodická činnosť v rámci neprofesionalizovaných verejných knižníc bola aj v tomto roku zameraná na zisťovanie stavu a činnosti jednotlivých obecných knižníc, odbornej úrovne vedenia základných evidencií, korektné vyplňanie ročného štatistického výkazu o činnosti knižnice, úrovne poskytovania výpožičných služieb, zaškoľovanie nových neprofesionálnych knihovníkov, odporúčania pri plánovaní automatizácie knižníc a následné zaškoľovanie pri práci s knižnično-informačnými systémami, vypracovávanie, realizáciu a vyhodnocovanie projektov, usmernenie pri realizácii fyzických revízií knižných fondov a ich následnom evidenčnom vysporiadaní. V niektorých obciach sa objavili tendencie zlučovať verejné knižnice so školskými, v týchto prípadoch usmerňujeme pracovníkov obecných úradov, aby dodržiavali metodické pokyny SNK k zlučovaniu knižníc, keďže v obciach dochádza k ich faktickému zlúčeniu, ale nie sú zrealizované náležité administratívne zmeny (rozhodnutie obecného zastupiteľstva o zlúčení, zmena štatútu, odhlásenie pôvodnej knižnice a nahlásenie novej v Zozname knižníc SR na MKSR). V roku 2011 došlo k zlúčeniu obecnej knižnice so školskou v obci Klin v okrese Námestovo.

Veľmi nepriaznivá je situácia pri nákupe nového knižného fondu, 29 knižníc z celkového počtu 50 knižníc s neprofesionálnymi zamestnancami nedostalo na nákup žiadne prostriedky, aj v tých knižniciach, ktoré knihy nakúpili ide mnohokrát o náhodný nákup od obchodných zástupcov, ktorí osobne navštívia obecný úrad. Systematickejší a každoročný nákup je

realizovaný v malom počte týchto knižníc, rovnako podpora z grantového systému MK SR týchto knižníc je nízka. Prírastok fondu v knižniciach predstavoval 1 685 kn.j., z toho viac ako polovica bola získaná darom - 851 kn.j., kúpou – 834 kn.j. V dôsledku zastaranosti knižného fondu dosahujú tieto knižnice aj slabé výsledky vo výpožičných službách a návštevnosti knižnice.

V rámci svojej metodickéj pôsobnosti poskytujeme knihovníkom neprofesionálnych knižníc, prípadne pracovníkom obecných úradov odborné usmernenie a konzultácie pri vypracovávaní projektov do Grantového systému MK SR. V roku 2011 podalo projekty na nákup knižného fondu 6 knižníc: Zábiedovo, Sedliacka Dubová, Novoť, Oravská Jasenica, Vavrečka, Zuberec, boli podporené knižnice Zuberec sumou 400 Eur, Novoť 500 Eur, Sedliacka Dubová 400 Eur. Projekty na získanie výpočtovej techniky podali knižnice v Novoti, Sedliackej Dubovej, Medzibrodí, Pucove, Pribiši, Zábiedove, Bzinách, z týchto projektov bol podporený projekt knižnice v Novoti vo výške 1000 Eur. V minulých rokoch boli knižnice s neprofesionálnymi knihovníkmi pri podávaní projektov aktívnejšie, ale je pre nich demotivujúce, keď ani po niekoľkých zaslaných projektoch nie sú podporené.

V sieti neprofesionálnych knižníc používa automatizovaný knižnično-informačný systém Libris Obecná knižnica v Istebnom, Liesku, Oravskom Podzámku a Oravskej Polhore a systém MaSK knižnice v Rabčiciach, Podbieli, Habovke, Novoť, pracovníckam týchto knižníc bolo poskytnuté zaškolenie v práci s programami. Obecná knižnica v Oravskom Veselom realizovala spracovanie svojho fondu v programe Clavius. Niektoré knižnice s neprofesionálnymi knihovníkmi a školské knižnice prejavili záujem o automatizáciu. Knihovníkov, pracovníkov obecných úradov a škôl sme informovali o možnostiach výberu knihovníckych softvérov. V prípade, že si vyberú systém Libris poskytneme im bezplatnú databázu nášho fondu pre uľahčenie a skrátenie retro spracovania fondu, ako aj inštruktážne školenia k jednotlivým modulom knižnično-informačného systému.

V rámci štatistickej a rozborovej činnosti sme údaje ročných výkazov vkladali do databázy MK SR, možnosť vyplniť štatistický výkaz on-line spôsobom využilo len malé percento knižníc. Následne boli spracované sumárne štatistické prehľady o činnosti Oravskej knižnice a ostatných verejných knižníc podľa jednotlivých okresov regiónu Orava.

Sumárne štatistické údaje siete verejných knižníc okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín sú vyhodnotené v samostatnej správe.

Sieť školských knižníc

V roku 2011 sa vo zvýšenej miere obracali na nás pracovníci školských knižníc predovšetkým v súvislosti s automatizáciou ich knižníc. Okrem poskytovania informácií o existujúcich knižničných softvéroch, poskytli sme im aj podklady a konzultácie k vypracovaniu projektov do grantového programu MŠ SR. Ďalšími oblasťami, v ktorých poskytujeme metodickú pomoc je stavanie knižného fondu, klasifikácia fondu podľa MDT, katalogizácia fondu, vyradovanie literatúry, spracovanie fondu v programe MaSK a pod.

V školskej knižnici v Lokci je inštalovaný systém Libris, kde po retro spracovaní fondu a príslušnom zaškolení pristúpili k realizácii výpožičných služieb. Školská knižnica pri Strednej priemyselnej škole v Tvrdošíne je profesionalizovaná knižnica s celodennou prevádzkou a je automatizovaná prostredníctvom knižničného systému Libris, v priebehu roka sme v tejto knižnici uskutočnili niekoľko metodických návštev zameraných na opravu chýb a zaškolenie v jednotlivých moduloch.

Môžeme skonštatovať, že situácia v školských knižniciach sa zlepšuje, predovšetkým v tých, ktoré mali podporené projekty z MŠ SR, ale chýba im systematické metodické usmernenie, ktoré by sa prejavilo na skvalitňovaní ich knižničnej práce. V rámci svojich možností OKAH takúto metodickú pomoc na požiadanie poskytuje.

Priestorovo a materiálne sú knižnice vybavené podľa možností školy. Knižničný fond sa dopĺňa najmä z darov od sponzorov, rodičov detí a učiteľov, ale sú školy, ktoré pravidelne vyčleňujú finančné prostriedky na nákup kníh i periodík. Všetky školy, v ktorých sa nachádza školská knižnica, umožňujú svojim žiakom i pracovníkom pravidelne využívať služby knižnice. Ako knihovníci pracujú zamestnanci škôl, predovšetkým pedagógovia. V ZŠ M. Kukučina v Dolnom Kubíne bolo v knižnici vytvorené chránené pracovisko pre knihovníka a knižnica je v prevádzke každý pracovný deň. Podobná je i situácia v ZŠ J. Matúšku v Dolnom Kubíne, kde majú vytvorené samostatné miesto školského knihovníka. V týchto knižniciach pripravujú školské knihovníčky aj kultúrno-výchovné podujatia pre žiakov školy.

4. Knižnica a spolková činnosť

Oravská knižnica je kolektívnym členom Spolku slovenských knihovníkov (SSK) a členom Slovenskej asociácie knižníc. Individuálnymi členmi SSK sú 9 pracovníci knižnice, pani A. Albíniová zastupovala knižnicu ako členka výboru pobočky SSK Žilinského kraja. Krajská pobočka sa podieľa ako spoluorganizátor na niektorých podujatiach knižnice a podľa svojich finančných možností prispieva na realizáciu týchto aktivít, v roku 2011 Oravská knižnica nemala zo strany spolku finančne podporené žiadne podujatie.

Oravská knižnica Antona Habovštiaka je aj partnerskou knižnicou *Parlamentnej knižnice Národnej rady SR* a v rámci projektu „Informácie pre verejnosť“ sprostredkúva používateľom informácie o činnosti NR SR a EÚ.